VĂN HÓA

CƠ QUAN CỦA BỘ VĂN HÓA, THỂ THAO VÀ DU LỊCH

NĂM THỨ 68
THỨ SÁU
17.10.2025 (26.8 Ất Tỵ)
Số 125 (4259)
www.baovanhoa.vn
Email: baovanhoa@fpt.vn

TỔNG BÍ THƯ TÔ LÂM:
Hà Nội phải được kiến tạo như một "thành phố văn hiến, bản sắc, sáng tạo" [3]

HỘI NGHỊ BỘ TRƯỞNG ASEAN VỀ THỂ THAO LẦN THỨ 8:

Tăng cường đoàn kết, vì một ASEAN bao trùm [14]

Phó Thủ tướng Mai Văn Chính; Bộ trưởng Nguyễn Văn Hùng và các đại biểu chụp ảnh lưu niệm tại Hội nghị Ảnh: TR.HUẤN

VĂN HÓA & **SUY NGẪM**

Biểu tượng mới từ ký ức và tương lai

● **ĐỖ CAO HUYỀN**

Giữa không gian xanh của Công viên Thống Nhất (Hà Nội), một công trình vừa mới hiện hữu: Khối biểu tượng "Trái tim tình yêu Việt Nam" bằng bê tông cốt thép phủ gốm men lam trên nền sứ trắng. Tác phẩm được khánh thành nhân Kỷ niệm 65 năm ngày kết nghĩa Hà Nội - Huế - TP.HCM (8.10.1960 - 8.10.2025) và 71 năm Ngày Giải phóng Thủ đô (10.10.1954 - 10.10.2025). Ấy là cột mốc sự kiện, lại vừa là lời nhắc nhớ về lịch sử đoàn kết và phép thử mới cho thẩm mỹ công cộng của người Hà Nội hôm nay.

(Xem tiếp trang 2)

Khát vọng đi đầu bằng văn hóa của Thủ đô [7]

VIỆT NAM GIÀNH HAI GIẢI THƯỞNG DU LỊCH THẾ GIỚI:

Khẳng định vị thế từ những giá trị bền vững [6]

Có đủ cảnh tỉnh những người nổi tiếng? [4]

Thủ tướng Phạm Minh Chính dự Lễ khởi công trường học tại xã biên giới của Đà Nẵng

Chiều 16.10, Thủ tướng Phạm Minh Chính dự Lễ khởi công dự án xây dựng Trường phổ thông nội trú, bán trú Tiểu học và Trung học cơ sở Tây Giang, xã miền núi biên giới phía Tây giáp Lào của thành phố Đà Nẵng. Trường phổ thông nội trú, bán trú Tiểu học và Trung học cơ sở Tây Giang được xây dựng trên tổng diện tích hơn 7ha, với tổng kinh phí hơn 262 tỉ đồng.

Xúc động chứng kiến niềm vui, sự phấn khởi và tình cảm ấm áp, chân thành, mộc mạc của học sinh, người dân Tây Giang dành cho đoàn công tác, Thủ tướng Phạm Minh Chính cho biết, Đảng, Nhà nước xác định giáo dục và đào tạo là quốc sách hàng đầu; tập trung đầu tư cho nâng cao dân trí, đào tạo nhân lực, bồi dưỡng nhân tài. Đảng, Nhà nước cũng chủ trương thúc đẩy phát triển nhanh song phải bền vững; phát triển kinh tế phải đi đôi với đảm bảo an sinh xã hội, thực hiện an sinh xã hội đa tầng; quan tâm phát triển vùng đồng bào dân tộc thiểu số, đặc biệt là vùng biên giới, trong đó đảm bảo mọi người dân được tiếp cận bình đẳng về giáo dục, y tế, văn hóa…

Đánh giá cao thành phố Đà Nẵng thực hiện ngay Kết luận và Thông báo của Bộ Chính trị, triển khai xây dựng 6 trường học tại các xã biên giới trong năm 2025, với tổng số kinh phí hơn 1.500 tỉ đồng, trong đó, riêng Trường phổ thông nội trú, bán trú Tiểu học và Trung học cơ sở Tây Giang có kinh phí hơn 262 tỉ đồng, tiết kiệm gần 10% kinh phí so với kế hoạch, Thủ tướng Phạm Minh Chính yêu cầu thành phố hoàn thành xây dựng trường trước tháng 6.2026 và cả 6 trường khu vực biên giới trong năm 2026.

Thủ tướng Chính phủ kêu gọi lực lượng quân đội, phát huy truyền thống, thực hiện tốt vai trò là "đội quân chiến đấu, đội quân sản xuất, đội quân công tác" và các tổ chức, doanh nghiệp, cá nhân chung tay, góp sức xây dựng các trường học tại các xã biên giới đất liền, với phương châm "ai có công giúp công, ai có của giúp của, ai có ít giúp ít, ai có nhiều giúp nhiều", vì "tình dân tộc, nghĩa đồng bào", tạo điều kiện để học sinh ở những vùng này có điều kiện thực hiện ước mơ, khát vọng của mình và góp phần xây dựng quê hương, đất nước. Lưu ý quan điểm "làm cái gì ra cái đấy, làm việc gì dứt việc đó", Thủ tướng Phạm Minh Chính chỉ đạo phải xây dựng các trường học đạt tiêu chuẩn, kiên cố, văn minh, hiện đại. Học sinh không những chỉ được học văn hóa, mà phải được học ngoại ngữ, tin học, tham gia hoạt động văn hóa, văn nghệ, thể dục, thể thao, nhất là phát huy bản sắc văn hóa dân tộc để học sinh phát triển toàn diện "đức, trí, thể, mỹ".

L.SƠN

Không có chuyện đóng cửa, giải tán cơ sở giáo dục ngoài công lập

Bộ GD&ĐT đã phát đi cảnh báo về một số thông tin sai sự thật lan truyền trên mạng xã hội. Thời gian gần đây, trên mạng xã hội xuất hiện nhiều thông tin cho rằng các trường ngoài công lập sẽ bị đóng cửa, giải tán, học sinh phải chuyển sang học tại các trường công lập.

Bộ GD&ĐT khẳng định, đây là những thông tin sai sự thật, bịa đặt, xuyên tạc, gây nhiễu loạn thông tin, làm ảnh hưởng xấu đến tâm lý của người dân, phụ huynh, học sinh cũng như hoạt động của các cơ sở giáo dục. Bộ đã chuyển thông tin về các tài khoản đăng tải các nội dung sai sự thật trên đến cơ quan có thẩm quyền để xem xét, xử lý theo quy định của pháp luật. Đồng thời, Bộ GD&ĐT đề nghị người dân không chia sẻ, không lan truyền những thông tin sai sự thật, đồng thời theo dõi các kênh thông tin chính thức của Bộ.

V.D

Biểu tượng...

(Tiếp theo trang 1)

Điều đáng nói trước hết là tư tưởng tạo hình: Trống đồng đặt trong lòng chim bồ câu cách điệu, phía trước là khối "Việt Nam" với lớp men lam gợi nhớ về di sản mỹ thuật truyền thống. Ở đây, họa sĩ Nguyễn Thu Thủy, tác giả Con đường gốm sứ *ven sông Hồng và* Lá cờ gốm *ở Trường Sa, cùng cộng sự đã đặt cạnh nhau hai lớp ngôn ngữ: Cổ điển và đương đại. Trống đồng là ký ức sâu xa của văn hóa Đông Sơn; chim bồ câu là biểu tượng của hòa bình; còn chất liệu gốm men lam, ghép hàng nghìn viên hình hạt lúa cùng hàng trăm cánh hoa đào, hoa mai... cùng chuyển tải khát vọng về ấm no và hạnh phúc.*

Không gian công cộng của Hà Nội những năm gần đây đã dần được "phủ kín" bằng nhiều công trình có tính bản sắc. Ở "Trái tim tình yêu Việt Nam", bản sắc được triển khai theo cách kể chuyện ba miền: Khuê Văn Các, Chùa Một Cột, Cột cờ, Nhà hát Lớn, cầu Long Biên đại diện miền Bắc; Đại Nội, chợ Đông Ba, cầu Trường Tiền đại diện của miền Trung và trụ sở UBND TP.HCM, Bến Nhà Rồng, chợ Bến Thành, Bitexco, cảnh sông nước gợi nhớ đến miền Nam. Cách chọn lựa này như một "bản đồ ký ức đô thị", những mốc son được nhiều thế hệ ghi nhớ. Người xem vừa được chiêm ngưỡng tác phẩm nghệ thuật, vừa được du hành qua các lớp địa danh, di sản và biểu tượng của Tổ quốc.

Tuy nhiên, nghệ thuật công cộng bao giờ cũng đặt ra câu hỏi: "Có đẹp không?"; "Phục vụ cho ai?" và "Tồn tại như thế nào giữa lòng đô thị?"... Hội đồng chuyên môn đã thẩm định vẻ đẹp hình thức và nội dung, nhưng tiêu chí quan trọng không kém là khả năng hòa nhập với cảnh quan. Về "phục vụ cho ai", công trình nằm trong công viên mở, nghĩa là thuộc về mọi tầng lớp nhân dân: Người cao tuổi dạo bộ buổi sáng, trẻ nhỏ đạp xe buổi chiều, du khách dừng chân check-in... Còn "tồn tại thế nào", đó là vòng đời bảo trì, câu chuyện đôi khi bị bỏ quên khi công trình trở thành điểm đến, thì trách nhiệm chung cần được quy ước rõ ràng.

Từ góc nhìn phát triển đô thị, "Trái tim tình yêu Việt Nam" có thể trở thành một "điểm tựa ký ức" mới ở trung tâm Hà Nội, nơi các thế hệ tìm thấy một phần câu chuyện mình. Những biểu tượng mới luôn cần thời gian để được chấp nhận, nhưng sự xuất hiện của chúng, nhất là khi gắn với các mốc lịch sử như 65 năm kết nghĩa ba đô thị và 71 năm giải phóng, cho thấy quyết tâm đưa nghệ thuật đến nơi người dân sống, đi lại, trò chuyện; biến việc nhìn - chạm - đọc - "check-in" thành một chuỗi tiếp nhận văn hóa. Trên thực tế, mỗi công trình công cộng đều gợi lên một câu hỏi: Chúng ta muốn kể câu chuyện gì hôm nay? Với "Trái tim tình yêu Việt Nam", câu trả lời đã hiện rõ: Hòa bình là khát vọng, đoàn kết là sức mạnh, di sản là nền tảng và tương lai thuộc về những bàn tay biết ghép những mảnh nhỏ thành một tầm vóc lớn.

Từ góc nhìn ấy, công trình tại Công viên Thống Nhất trở thành "điểm hẹn tinh thần", nơi con người tìm thấy chính mình trong dòng chảy của đô thị: Vừa hoài cổ vừa hiện đại, vừa riêng tư vừa cộng đồng, vừa là ký ức vừa hướng tới tương lai. Và khi trái tim được đặt trước hai chữ "Việt Nam", có lẽ thông điệp sâu xa mà tác giả gửi gắm là: Mọi bước đi của đô thị, dù lớn hay nhỏ, đều nên khởi đầu từ một tình yêu vô điều kiện dành cho con người và đất nước này.■

Tiếp tục triển khai các nhiệm vụ hoàn thiện tổ chức bộ máy và hoạt động của chính quyền địa phương 2 cấp

Bộ VHTTDL vừa ban hành văn bản số 5491/BVHTTDL-TCCB về việc tiếp tục triển khai các nhiệm vụ hoàn thiện tổ chức bộ máy và hoạt động của chính quyền địa phương 2 cấp.

Theo đó, rà soát các nhiệm vụ thuộc phạm vi quản lý được giao, tập trung triển khai ngay các công việc đang thực hiện nhưng chưa hoàn thành, các công việc chưa thực hiện để khắc phục tình trạng tồn đọng, bỏ sót nhiệm vụ. Tiếp tục rà soát về tổ chức bộ máy, bảo đảm hoạt động hiệu năng, hiệu lực, hiệu quả; trong đó khẩn trương hoàn thành các nhiệm vụ sau đây trong tháng 10.2025: Rà soát, nghiên cứu, đề xuất ban hành, sửa đổi, bổ sung hoặc ban hành theo thẩm quyền các văn bản quy phạm pháp luật chuyên ngành, bảo đảm khắc phục tình trạng mâu thuẫn, chồng chéo, chưa phù hợp với mô hình chính quyền địa phương 2 cấp; tạo cơ sở pháp lý thực hiện sắp xếp các đơn vị sự nghiệp công lập; sắp xếp tổ chức bên trong các Bộ, cơ quan ngang Bộ, cơ quan thuộc Chính phủ;

Rà soát, hoàn thiện thể chế tiếp tục phân cấp, phân quyền giữa Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ với các Bộ, ngành, giữa Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ với chính quyền địa phương, giữa người đứng đầu Bộ, ngành với chính quyền địa phương, giữa các cấp chính quyền địa phương, giữa UBND cấp tỉnh, cấp xã với cơ quan chuyên môn thuộc UBND cùng cấp, giữa cơ quan chuyên môn thuộc UBND cấp tỉnh và cơ quan chuyên môn thuộc UBND cấp xã (rà soát cả những nội dung, nhiệm vụ đã phân cấp, phân quyền trước đây); Đẩy mạnh cải cách thủ tục hành chính bảo đảm triệt để, hiệu quả, hợp lý, phù hợp với mô hình đơn vị hành chính 2 cấp;

Rà soát, quy định rõ chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn của cơ quan, đơn vị, tổ chức, nhất là các cơ quan, tổ chức sau hợp nhất, sáp nhập, đề xuất, điều chỉnh hợp lý (nếu cần thiết). Tiếp tục rà soát, sắp xếp tinh gọn tổ chức bộ máy bên trong các cơ quan hành chính, đơn vị sự nghiệp công lập trực thuộc Bộ bảo đảm hiệu năng, hiệu lực, hiệu quả, không trùng dẫm về chức năng, nhiệm vụ. Thực hiện nghiêm chủ trương không lập phòng trong vụ trực thuộc Bộ quy định tại Công văn số 59-CV/BCĐ; Bảo đảm nguồn lực tài chính, nhân lực và cơ sở vật chất cho việc sắp xếp bộ máy, chỉ trả chế độ, chính sách cho đối tượng nghỉ việc, nghỉ hưu trước tuổi theo đúng quy định.

T.SƯƠNG

Sẽ có phương án cắm mốc đối với danh lam thắng cảnh quốc gia hồ Xuân Hương

UBND tỉnh Lâm Đồng vừa chỉ đạo Sở VHTTDL chủ trì xây dựng hoàn thiện hồ sơ khoa học di tích danh lam thắng cảnh hồ Xuân Hương theo quy định. Sau khi hoàn thành, báo cáo UBND tỉnh kết quả trước ngày 30.11. Trước đó, Sở VHTTDL Lâm Đồng đề xuất chủ trương xây dựng lại hồ sơ khoa học di tích danh lam thắng cảnh hồ Xuân Hương. Trong đó, Sở sẽ chủ trì, phối hợp với Sở Nông nghiệp và Môi trường, Sở Xây dựng cùng UBND các phường Xuân Hương, Đà Lạt, Lâm Viên - Đà Lạt cùng các đơn vị liên quan rà soát các tài liệu, đề xuất phương án cắm mốc, ranh giới đối với danh lam thắng cảnh hồ Xuân Hương, đảm bảo đúng quy hoạch và tuân thủ các quy định của pháp luật hiện hành.

Năm 1988, Bộ Văn hóa (nay là Bộ VHTTDL) đã có Quyết định số 1288-VH/QĐ xếp hạng hồ Xuân Hương giữa lòng thành phố Đà Lạt là danh lam thắng cảnh quốc gia. Đến năm 1997, UBND tỉnh Lâm Đồng (cũ) đã ban hành quyết định, xác định lại tổng diện tích khoanh vùng di tích danh lam thắng cảnh hồ Xuân Hương là 96,1ha; trong đó, khu vực khoanh vùng bảo vệ I là 36,9ha, khu vực khoanh vùng bảo vệ II là 59,2ha. Tuy nhiên, hồ sơ khoa học di tích danh lam thắng cảnh hồ Xuân Hương để trình Bộ Văn hóa xếp hạng năm 1988 và Quyết định của UBND tỉnh Lâm Đồng năm 1997 về xác định khu vực bảo vệ I và II không đồng nhất. Điều này gây khó khăn trong công tác quản lý, bảo vệ và phát huy giá trị di tích hiện nay.

Đáng chú ý, một số dự án, công trình xây dựng xung quanh hồ Xuân Hương đã gây tranh cãi ngay trong các cơ quan quản lý về ranh giới khu vực bảo vệ I và II. Điển hình nhất là dự án tòa nhà Câu lạc bộ Golf thuộc sân Golf Đà Lạt (gọi tắt là Dự án sân Golf Đồi Cù). Trước tình hình trên, tháng 9.2023, UBND tỉnh Lâm Đồng (cũ) đã có công văn đề nghị các Bộ, ngành, Trung ương có ý kiến với chủ trương chỉnh lý, hoàn thiện hồ sơ khoa học danh lam thắng cảnh hồ Xuân Hương. Theo đó, Bộ VHTTDL thống nhất đề nghị của UBND tỉnh Lâm Đồng (cũ) về việc chỉnh lý, hoàn thiện hồ sơ khoa học danh lam thắng cảnh hồ Xuân Hương nhằm tăng cường công tác quản lý, bảo vệ, phát huy giá trị theo các quy định của pháp luật hiện hành, đảm bảo đúng quy hoạch, phù hợp với chiến lược phát triển kinh tế, xã hội của địa phương…

P.V

TỔNG BÍ THƯ TÔ LÂM:

Hà Nội phải được kiến tạo như một "thành phố văn hiến, bản sắc, sáng tạo"

Hôm qua 16.10, tại Trung tâm Hội nghị Quốc gia, Đại hội đại biểu Đảng bộ thành phố Hà Nội lần thứ XVIII, nhiệm kỳ 2025-2030 chính thức khai mạc, với sự tham dự của 550 đại biểu tiêu biểu, đại diện cho gần nửa triệu đảng viên của 136 đảng bộ thuộc Thành ủy. Tổng Bí thư Tô Lâm dự và phát biểu chỉ đạo Đại hội.

Tổng Bí thư Tô Lâm phát biểu chỉ đạo tại Đại hội — Ảnh: THÁI ANH

Phát biểu chỉ đạo Đại hội, Tổng Bí thư Tô Lâm bày tỏ vui mừng tới dự Đại hội đại biểu Đảng bộ thành phố Hà Nội lần thứ XVIII, một sự kiện chính trị có ý nghĩa đặc biệt quan trọng đối với Thủ đô và cả nước. Thay mặt BCH Trung ương Đảng, Bộ Chính trị, Ban Bí thư, Tổng Bí thư nhiệt liệt chào mừng và chúc sức khoẻ các đồng chí lão thành cách mạng, Mẹ Việt Nam anh hùng, Anh hùng lực lượng vũ trang, Anh hùng lao động, các vị khách quý cùng 550 đại biểu dự đại hội, những đảng viên ưu tú, đại diện cho gần nửa triệu đảng viên của Đảng bộ thành phố Hà Nội.

"Hà Nội đã nói là làm, làm nhanh, làm đúng, làm hiệu quả, làm đến cùng"

Tổng Bí thư nhắc lại, Chủ tịch Hồ Chí Minh kính yêu từng căn dặn: "Cả nước nhìn về Thủ đô ta. Thế giới trông vào Thủ đô ta. Tất cả chúng ta phải ra sức giữ gìn trật tự an ninh, làm cho Thủ đô ta thành một Thủ đô bình yên, tươi đẹp, mạnh khỏe cả về vật chất và tinh thần"; "Đảng bộ Hà Nội phải làm gương cho các Đảng bộ khác". Tổng Bí thư nhấn mạnh, những lời chỉ dạy ấy vừa là niềm vinh dự, tự hào vừa là trách nhiệm rất lớn của Thủ đô. Đại hội lần này là dịp để các đồng chí soi lại mình, đặt đúng mục tiêu, tạo khí thế mới, quyết tâm mới, động lực mới phát triển Thủ đô trong kỷ nguyên mới của dân tộc và thực hiện ước nguyện của Bác về Thủ đô Hà Nội...

Để Hà Nội bước vào giai đoạn phát triển mới, đòi hỏi một tầm nhìn tổng thể và hệ thống, nơi tư tưởng, thể chế, không gian, kinh tế và con người hòa quyện thành một chỉnh thể phát triển bền vững, Tổng Bí thư yêu cầu xây dựng Đảng bộ và hệ thống chính trị trong sạch, vững mạnh, nêu gương, hành động, trách nhiệm. Đây là trục đột phá đầu tiên, quyết định mọi thành công. Đảng bộ Hà Nội phải thật sự tiêu biểu, mẫu mực, gương sáng về bản lĩnh chính trị, đạo đức cách mạng, năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu. Mỗi cán bộ, đảng viên phải dám nghĩ, dám làm, dám chịu trách nhiệm vì lợi ích chung; nói đi đôi với làm; vì nhân dân phục vụ... Tổng Bí thư nhấn mạnh, phải thay đổi triệt để tư duy bằng tinh thần mới: "Hà Nội đã nói là làm, làm nhanh, làm đúng, làm hiệu quả, làm đến cùng".

Tổng Bí thư đề nghị cần đặt "Văn hiến - Bản sắc - Sáng tạo" ở vị trí trung tâm của mọi định hướng phát triển Thủ đô, coi đó là nguồn lực nội sinh mạnh mẽ, là căn cốt hình thành bản lĩnh, trí tuệ và sức vươn của Hà Nội, làm nền tảng để Thủ đô khẳng định vai trò đầu tàu, vị thế dẫn dắt và sức lan tỏa của quốc gia trong thời kỳ mới. "Hà Nội phải được kiến tạo như một "Thành phố văn hiến, bản sắc, sáng tạo", hướng tới một "Thủ đô văn minh, hiện đại, bền vững" với trí tuệ thời đại và tầm vóc toàn cầu: Nơi văn hiến là gốc rễ, kết tinh trí tuệ dân tộc, nuôi dưỡng niềm tin, khát vọng và bản lĩnh, tạo sức hấp dẫn riêng có mà không đô thị nào sao chép được; bản sắc là điểm tựa, lợi thế cạnh tranh cốt lõi, giúp Hà Nội không chỉ giữ được linh hồn lịch sử mà còn tạo ra sức hút để dẫn dắt sáng tạo, phát triển kinh tế tri thức, thu hút nhân tài; sáng tạo là động lực phát triển, chuyển hóa, biến di sản thành giá trị sống, vừa bảo tồn, vừa phát triển, vừa mở rộng tầm vóc đô thị, từ quy hoạch, kiến trúc, nghệ thuật đến giáo dục, khoa học và quản trị", Tổng Bí thư nhấn mạnh.

Hà Nội phải kiến tạo một mô hình quản trị hoàn toàn mới

Tổng Bí thư lưu ý, chiến lược phát triển phải gắn kết đồng bộ giữa văn hóa, không gian, kinh tế và con người. Mỗi quyết sách, dự án và đầu tư đều phải bảo đảm vừa giữ được cốt cách truyền thống, vừa định hình được không gian văn hoá cho thế hệ mai sau, đồng thời tạo ra năng lực đổi mới; phải phát triển các "mạch sáng tạo" liên kết toàn Thủ đô, bảo đảm dòng chảy năng lượng sáng tạo từ di sản, tri thức đến công nghệ, kết nối các trung tâm văn hóa, học thuật và đổi mới sáng tạo.

Trên cơ sở đó, Thủ đô hình thành "ba cực sáng tạo" gồm: Di sản, trung tâm nội đô lịch sử và không gian ven sông Hồng - thành Cổ Loa; Tri thức - Đại học Quốc gia và các trung tâm đào tạo, nghiên cứu; và Công nghệ - Khu công nghệ cao Hòa Lạc cùng các khu đổi mới sáng tạo. Đây sẽ là trục dẫn dắt sức sáng tạo của toàn Thủ đô, khai thác tối đa giá trị lịch sử, tri thức và công nghệ, biến Hà Nội thành đô thị hội tụ quá khứ, hiện tại và tương lai. Khi Hà Nội đặt Văn hiến - Bản sắc - Sáng tạo ở vị trí trung tâm của mọi định hướng phát triển, Thủ đô không chỉ khẳng định vị thế đầu tàu, dẫn dắt và lan tỏa sức mạnh quốc gia, mà còn trở thành hình mẫu đô thị có bản lĩnh, trí tuệ, giàu sức sống và bền vững, nơi quá khứ, hiện tại và tương lai hội tụ thành một sức mạnh toàn diện, làm nền tảng để đất nước phát triển trong thời kỳ mới. Tổng Bí thư gợi mở, Hà Nội phải kiến tạo một mô hình quản trị hoàn toàn mới, đủ năng lực điều phối, dẫn dắt, và giải quyết triệt để những vấn đề cấp bách, đồng thời mở ra một tầm nhìn phát triển lâu dài, bền vững.

Tổng Bí thư cho rằng, Hà Nội, Thủ đô ngàn năm văn hiến, với khoảng trên dưới mười triệu dân, với vị trí trung tâm chính trị quốc gia đang phải đối mặt với những thách thức đô thị tích luỹ từ lịch sử phát triển; đề nghị những đại biểu tham dự Đại hội, thảo luận và thống nhất đưa vào Chương trình hành động trong những nhiệm kỳ XVIII, để giải quyết dứt điểm bốn vấn đề tồn tại nhiều năm của Thủ đô: Vấn đề ùn tắc giao thông; vấn đề trật tự đô thị, xanh, sạch đẹp, văn minh, vệ sinh; vấn đề ô nhiễm môi trường, ô nhiễm nguồn nước, ô nhiễm không khí và vấn đề cuối cùng là vấn đề ngập úng ở đô thị và vùng ven đô. Để vượt qua, Hà Nội không thể chỉ điều chỉnh theo lối cũ mà phải kiến tạo một mô hình quản trị hoàn toàn mới: Từ quản lý sang kiến tạo; từ chồng chéo, rời rạc sang đồng bộ, tích hợp; từ ngắn hạn sang bền vững, với tầm vóc của một Thủ đô hiện đại, vừa đủ sức giải quyết triệt để những vấn đề cấp bách, vừa mở ra tầm vóc phát triển mới; không chỉ duy trì trật tự mà còn tạo năng lực bứt phá; không chỉ quản lý hiện tại mà còn chủ động định hình tương lai.

Tổng Bí thư nhấn mạnh, hoàn thiện mô hình đô thị đa cực, đa trung tâm, biến mỗi cực phát triển thành một trung tâm động lực thực sự, được kết nối chặt chẽ bằng hạ tầng xương sống, các trục chiến lược và hành lang liên kết tổng hợp...

P.V (tổng hợp)

Tặng cờ Tổ quốc cho các chủ tàu tiêu biểu vươn khơi bám biển

Đoàn công tác các địa phương do đại tá Trần Hồng Quế, Phó Chính ủy Bộ Tư lệnh Vùng Cảnh sát biển 2 làm Trưởng đoàn vừa đến thăm, làm việc và thực hiện nhiều hoạt động ý nghĩa tại đặc khu Lý Sơn (Quảng Ngãi). Tàu 390 của Bộ Tư lệnh Vùng Cảnh sát biển 2 đã cơ động cập bến đưa đoàn công tác gồm đại biểu các tỉnh, thành phố: Quảng Trị, Quảng Ngãi, Gia Lai, Huế và Đà Nẵng lên đảo. Trong không khí trang nghiêm, Đoàn đã dự Lễ chào cờ tại cột cờ trên đảo Lý Sơn, biểu tượng chủ quyền thiêng liêng của Tổ quốc trên vùng biển đảo tiền tiêu.

Tiếp đó, Đoàn đã đến dâng hương, tưởng niệm các anh hùng liệt sĩ tại Nghĩa trang Liệt sĩ đặc khu Lý Sơn và Đài tưởng niệm Đội Hoàng Sa kiêm quản Bắc Hải, tri ân công lao của các thế hệ cha ông đã ngã xuống để bảo vệ chủ quyền biển đảo. Tại đây, các đại biểu đã cùng ôn lại truyền thống vẻ vang của những người dân Lý Sơn, hậu duệ của hải đội Hoàng Sa năm xưa, những người mang trong mình khát vọng giữ gìn biển đảo thiêng liêng của Tổ quốc. Sau lễ tưởng niệm, Đoàn công tác đã có buổi chào xã giao và làm việc với lãnh đạo Đặc khu Lý Sơn, trao đổi thông tin về tình hình phát triển kinh tế, xã hội, quốc phòng - an ninh, công tác dân vận và an sinh xã hội của địa phương.

Đại tá Trần Hồng Quế đánh giá cao tinh thần đoàn kết, ý chí vươn lên của cấp ủy, chính quyền và nhân dân đặc khu sau sáp nhập tỉnh, đồng thời ghi nhận những kết quả nổi bật của Lý Sơn trong phát triển kinh tế du lịch biển, khai thác hải sản gắn với bảo vệ chủ quyền, đặc biệt là việc triển khai có hiệu quả các giải pháp chống khai thác IUU theo chỉ đạo của Chính phủ. Dịp này, Đoàn công tác đã đến khảo sát khu vực âu neo đậu tàu thuyền An Hải, thăm hỏi, động viên bà con ngư dân, tặng cờ Tổ quốc và quà cho các chủ tàu tiêu biểu vươn khơi bám biển. Hoạt động đã góp phần cổ vũ tinh thần ngư dân vững vàng bám biển, kiên trì phát triển kinh tế và tham gia bảo vệ chủ quyền trên các vùng biển của Tổ quốc.

NHƯ ĐỒNG

LOẠT ỒN ÀO SAU NHỮNG VỤ QUẢNG CÁO SAI SỰ THẬT BỊ XỘ KHÁM:

Có đủ cảnh tỉnh những người nổi tiếng?

DIÊN VỸ

Liên tiếp những ồn ào pháp lý từ những nhân vật từng được xem là "thần tượng", hay chí ít cũng thu hút một khối lượng lớn người theo dõi, quan tâm đã phơi bày mặt trái của việc trục lợi từ danh tiếng.

Khi niềm tin của cộng đồng bị sụp đổ, cái giá phải trả của những nhân vật này là vô cùng đắt đỏ. Câu chuyện nhỡn tiền và bài học đạo đức trên thực tế đã được cảnh báo từ lâu. Thế nhưng…

Khi "nữ hoàng thị phi" trục lợi bất chấp

Dư luận bức xúc gọi tên Hoàng Hường, DJ Ngân 98, trước đó từng là những cái tên Quang Linh Vlog, Hoa hậu Thùy Tiên, Hằng Du Mục… cùng loạt nghệ sĩ gây điều tiếng ồn ào vì quảng cáo sai sự thật. Khi niềm tin bị đem ra mua bán, khán giả là người chịu ảnh hưởng và cũng chính họ là người không thể tha thứ những KOLs, người nổi tiếng đã tạo nên vỏ bọc cho sự gian dối, từ niềm tin mà công chúng dành cho họ.

Trong số những cái tên được nhắc đến ở trên, hai vụ khởi tố liên quan đến doanh nhân Hoàng Hường và DJ Ngân 98 đặc biệt gây ồn ào dư luận. Bởi, ngoài công việc cá nhân, cả hai được định vị là KOL, những người có sức ảnh hưởng trên mạng xã hội, trang cá nhân có hàng triệu lượt theo dõi. Điểm chung giữa Hoàng Hường và Ngân 98 là những lần khoe tài sản, xây dựng hình ảnh hào nhoáng và những phát ngôn có phần hợm hĩnh, coi thường công chúng, mục đích cuối cùng là kiếm tiền từ kinh doanh online. Vỏ bọc thành công, giàu có Hoàng Hường và Ngân 98 với khối tài sản kếch xù, nhưng đằng sau việc kinh doanh của cả hai là chuỗi hoạt động bị cơ quan chức năng xác định có dấu hiệu vi phạm quy định pháp luật, một bên là về kế toán và sản xuất, người còn lại buôn bán hàng giả là thực phẩm. Vụ án Hoàng Thị Hường (thường gọi Hoàng Hường), người đứng đầu hệ sinh thái 18 công ty, 25 hộ kinh doanh và 44 cá nhân khiến dư luận dậy sóng trước kết quả điều tra cho thấy từ năm 2021 đến giữa năm nay, hệ thống để ngoài sổ sách gần 1.800 tỉ đồng, kê sai thuế giá trị gia tăng với doanh thu hơn 2.100 tỉ đồng. Hoàng Hường cũng từng bị nhắc nhở nhiều lần vì quảng cáo thực phẩm chức năng sai sự thật, gắn với hình ảnh "chữa được bệnh", "thần dược tái sinh da", vi phạm quy định về quảng cáo.

Sau Hoàng Hường, "nữ hoàng thị phi" Ngân 98 bị khởi tố vì sản xuất, buôn bán hàng giả cũng là vụ việc khiến dư luận dậy sóng, nhưng chẳng bất ngờ. Theo điều tra, Ngân 98 thành lập Công ty TNHH TM-DV ZuBu và hộ kinh doanh ZuBu Shop, nhưng để người khác, trong đó có mẹ ruột đứng tên đại diện. Toàn bộ hoạt động điều hành, tài chính và kinh doanh do Ngân 98 trực tiếp chỉ đạo, hưởng lợi. Từ năm 2021, Ngân 98 hợp tác với các nhà máy tại Hà Nội gia công thực phẩm chức năng giảm cân như Super Detox X3, X7, X1000. Dù các sản phẩm này có phép lưu hành, cô lợi dụng hình thức "hàng tặng kèm" để tiêu thụ thêm sản phẩm "viên rau củ Collagen" không được cấp phép, không có hồ sơ công bố. Sản phẩm này được đóng gói, dán nhãn trùng thương hiệu X3, X7, X1000 và quảng cáo sai sự thật, tung tin có tác dụng hỗ trợ giảm cân khi dùng kèm các sản phẩm chính.

Ngân 98 sinh năm 1998 tại Bình Định. Cô được biết đến là một DJ, người mẫu, diễn viên tự do. Tuy nhiên, trong showbiz, Ngân 98 không có hoạt động gì nổi bật, thậm chí chỉ là cái tên gắn liền với thị phi, từ chuyện ăn mặc phản cảm, thái độ cư xử đến đời tư nhiều tranh cãi. Sự ồn ào trong các hoạt động biểu diễn, buôn bán online kéo dài nhiều năm ít nhiều đưa Ngân 98 trở thành cái tên không mấy xa lạ trong cộng đồng người tiêu dùng. Điều đáng nói nhất là từ đây, những nguồn tiền khổng lồ ồ ạt, liên tiếp đổ về. Sau nhiều cái tên gây tranh cãi, Ngân 98 tiếp tục là điển hình của sự trục lợi niềm tin từ người tiêu dùng. Hàng nghìn đơn hàng mỗi ngày được chốt qua mạng, tiền chảy qua ví điện tử, tài khoản trung gian, không hóa đơn, không chứng từ.

Giá đắt phải trả từ cú sốc dư luận

Những vụ việc liên tiếp khiến dư luận không tránh khỏi cú sốc. Theo ông Nguyễn Trường Sơn, Chủ tịch Hiệp hội Quảng cáo Việt Nam, khi người nổi tiếng quảng cáo chính là hành động "bán niềm tin". Càng nổi tiếng, niềm tin được gây dựng ở cộng đồng càng lớn, trách nhiệm càng cao. Khi niềm tin đó sụp đổ, hậu quả và trách nhiệm mà người nổi tiếng phải gánh chịu vô cùng to lớn.

GS.TS Từ Thị Loan, nguyên Viện trưởng Viện VHNT quốc gia Việt Nam cũng nhiều lần bức xúc khi niềm tin của công chúng, vốn tạo nên danh tiếng, hào quang cho các KOL, người nổi tiếng lại bị sụp đổ và trở nên khủng hoảng. Hành lang pháp lý và nhiều án phạt nghiêm khắc đã có, nhưng dường như khi những lợi nhuận khổng lồ che mắt, câu chuyện đạo đức và trách nhiệm xã hội trở nên quá xa vời. Hai vụ việc đều cho thấy hệ quả vô cùng to lớn khi người nổi tiếng và khán giả bị chi phối bởi sự ảo tưởng niềm tin. Khán giả sụp đổ niềm tin trước những người vốn được cho là "thần tượng", truyền cảm hứng về sức khỏe, sắc đẹp và cả làm giàu. Một câu hỏi được đặt ra, liệu hào quang khi đã "bay màu" có đủ sức cảnh tỉnh những KOL, người nổi tiếng khác?

> *Công lý cần được thực thi, nhưng quan trọng hơn là khôi phục lại chuẩn mực đạo đức và niềm tin xã hội. Người nổi tiếng phải hiểu rằng, sự ảnh hưởng của họ là trách nhiệm, không phải đặc quyền. Và chỉ khi nào danh tiếng được xây dựng trên sự tử tế và trung thực, thì mới có thể bền vững trong lòng công chúng.*
>
> **(PGS.TS BÙI HOÀI SƠN)**

Liên quan đến vụ bắt Ngân 98, PGS.TS Bùi Hoài Sơn, Ủy viên chuyên trách Ủy ban Văn hóa, Xã hội của Quốc hội lên tiếng, vụ việc Ngân 98 bị khởi tố và bắt tạm giam vì sản xuất, buôn bán hàng giả là lời cảnh tỉnh mạnh mẽ về sự xuống cấp đạo đức trong một bộ phận người nổi tiếng và sự hỗn loạn của thị trường thực phẩm chức năng "ảo" đang len lỏi trong đời sống số. "Khi danh tiếng trở thành công cụ kiếm tiền, khi hình ảnh mạng xã hội được biến thành lá chắn cho hành vi vi phạm pháp luật, thì cái giá phải trả không chỉ là vài năm tù, mà còn là sự sụp đổ niềm tin của xã hội vào những biểu tượng giả tạo…", ông Sơn nhấn mạnh.

Chính bởi vậy, vụ án liên quan đến Ngân 98 tiếp tục gióng hồi chuông cảnh báo về những "khoảng tối" trong kinh doanh online, nơi dòng tiền thật có thể bị che giấu sau vẻ hào nhoáng của thương mại trực tuyến. Theo ông Bùi Hoài Sơn, đáng lo hơn, vụ việc này không chỉ dừng lại ở cá nhân Ngân 98, mà còn phản ánh một thực trạng: Nhiều doanh nghiệp "gia đình" lợi dụng lỗ hổng quản lý trong ngành thực phẩm bảo vệ sức khỏe để trục lợi, gắn mác "tự nhiên", "đẹp da, giảm cân" nhằm đánh vào tâm lý nhẹ dạ của người tiêu dùng, đặc biệt là giới trẻ. Bởi, khi lợi nhuận được đặt lên trên đạo đức, những sản phẩm giả mạo ấy không chỉ hủy hoại sức khỏe người tiêu dùng mà còn làm hoen ố niềm tin đối với cả những doanh nghiệp làm ăn chân chính.

Ông Bùi Hoài Sơn cũng lưu ý, cần nhìn rộng hơn, đây là hậu quả của một thời gian dài buông lỏng quản lý, quảng cáo sai sự thật tràn lan trên mạng, trong khi chế tài xử phạt chưa đủ sức răn đe. Vụ Ngân 98 cho thấy đã đến lúc các cơ quan quản lý phải siết chặt hơn việc cấp phép, kiểm định và quảng bá thực phẩm chức năng, đồng thời tăng cường trách nhiệm của nền tảng mạng xã hội, nơi những "ngôi sao ảo" dễ dàng thao túng dư luận để trục lợi. Từ đây cũng cho thấy, câu chuyện về truyền thông cá nhân luôn là con dao hai lưỡi, bởi danh tiếng không thể xây trên sự ồn ào. Hoàng Hường, Ngân 98 hay bất kỳ một nhân vật nào đó, khi đã trở thành người được cộng đồng biết đến thì điều quan trọng nhất chính là trách nhiệm với cộng đồng. Câu chuyện của cả hai nhân vật "nữ hoàng thị phi" này, thực chất chỉ là phần nổi của tảng băng chìm, nơi những hình ảnh hào nhoáng giả tạo phần nhiều được tạo nên từ nội dung gây tranh cãi, thay vì đầu tư cho các giá trị thật và sự cống hiến cho xã hội.

"Công lý cần được thực thi, nhưng quan trọng hơn là khôi phục lại chuẩn mực đạo đức và niềm tin xã hội. Người nổi tiếng phải hiểu rằng, sự ảnh hưởng của họ là trách nhiệm, không phải đặc quyền. Và chỉ khi nào danh tiếng được xây dựng trên sự tử tế và trung thực, thì mới có thể bền vững trong lòng công chúng", ông Bùi Hoài Sơn lưu ý. ■

Hoàng Hường và Ngân 98 khi chưa bị bắt

ĐỂ CÁC THÀNH PHỐ DI SẢN PHÁT TRIỂN BỀN VỮNG:

Người dân được chia sẻ giá trị và chủ thể của quá trình bảo tồn

Bài, ảnh: SƠN THÙY

Trước những thách thức của sự phát triển, nhiều chuyên gia, nhà quản lý đã có nhiều chia sẻ kinh nghiệm và các chính sách về bảo tồn di sản văn hóa nhằm nâng cao chất lượng sống cho cộng đồng dân cư và sự phát triển bền vững tại các thành phố di sản.

Trong khuôn khổ Hội nghị lần thứ 5 của Tổ chức các thành phố di sản thế giới khu vực châu Á - Thái Bình Dương (OWHC-AP), nhiều vấn đề về bảo tồn và phát huy giá trị di sản văn hóa đã được trao đổi.

Nhiều thành phố di sản đối diện không ít thách thức

Việc phát triển du lịch ở các thành phố di sản đã và đang tạo ra những tác động tiêu cực, ảnh hưởng đến môi trường cảnh quan, chất lượng sống của dân cư bản địa và sự phát triển bền vững tại khu vực đó.

Ông Hwal Lim, đại diện của TP Gyeongju (Hàn Quốc) chia sẻ về những thách thức và mâu thuẫn giữa việc bảo tồn di sản văn hóa và nhu cầu cải thiện chất lượng sống của người dân trong các khu vực di sản, trong đó có làng cổ Yangdong ở thành phố này. Có thể dẫn chứng là việc bảo tồn nguyên trạng các ngôi nhà truyền thống, như yêu cầu giữ nguyên mái đất nung đã gây ra nhiều bất tiện cho người dân như rò rỉ nước, côn trùng xâm nhập và phải thay mái hằng năm. Ngoài ra, phát triển du lịch dựa trên di sản cũng đã dẫn đến các vấn đề như gia tăng rác thải và hư hỏng cơ sở vật chất. Việc cân bằng giữa bảo tồn di sản và đáp ứng nhu cầu phát triển đô thị, thúc đẩy du lịch vẫn là một thách thức lớn ở nhiều thành phố tại khu vực châu Á - Thái Bình Dương.

Theo ông Hwal Lim, cần nhìn nhận di sản không chỉ như một tài nguyên du lịch, mà là tài sản gắn với bản sắc và tương lai của đô thị. Tuy nhiên, tìm ra giải pháp thực tế để duy trì sự cân bằng này vẫn là một vấn đề khó khăn. Trong khi đó, đại diện đến từ TP Vigan (Philippines) cũng thông tin rằng, những quy định nghiêm ngặt về bảo tồn cũng gây khó khăn cho sự phát triển của thành phố như thiếu bãi đỗ xe, hạn chế không gian giao thông đô thị, giới trẻ ít quan tâm đến văn hóa truyền thống. Các quy định về giờ giới nghiêm và quy mô, chiều cao công trình cũng khiến các nhà đầu tư không mặn mà… Tại TP Huế, nơi có nhiều di sản thế giới đã được UNESCO vinh danh cũng đã đối diện với nhiều thách thức. Ông Hoàng Việt Trung, Giám đốc Trung tâm Bảo tồn di tích Cố đô Huế, cho biết sự xung đột giữa yêu cầu bảo tồn di sản và nhu cầu phát triển kinh tế, đô thị cũng là vấn đề khó khăn. Nhiều di tích bị xuống cấp và hư hại, đòi hỏi nguồn lực lớn để trùng tu, phục hồi nhưng kinh phí chủ yếu dựa vào ngân sách. Một số quy định pháp lý còn chồng chéo, ảnh hưởng trực tiếp đến đời sống sinh kế của người dân…

Ông Phạm Phú Ngọc, Phó Giám đốc Trung tâm Bảo tồn di sản văn hóa Hội An cho biết, sau hơn 25 năm được công nhận là di sản văn hóa thế giới, "thương hiệu" đó đã đem lại cho Hội An rất nhiều như hưởng lợi của người dân, phát triển của phố cổ và khu vực lân cận. Tuy nhiên sự phát triển quá mức của du lịch cũng phát sinh nhiều vấn đề: Ảnh hưởng đến quy hoạch đô thị như tình trạng kẹt xe triền miền, rác thải, ồn ào quá mức, thực phẩm đắt đỏ… Không riêng gì Hội An mà nhiều thành phố di sản khác, sự phát triển du lịch quá mức đã khiến những giá trị di sản phi vật thể, lối sống bản địa dễ bị mai một để "nhường chỗ" cho hoạt động du lịch. Điều này cũng đang gặm nhấm các giá trị kiến trúc của đô thị di sản.

Theo ông Mikhael De Thyse, Tổng thư ký Tổ chức các thành phố di sản thế giới (OWHC), vào năm 2022, hội nghị sau đại dịch Covid-19, các thành viên của OWHC đã chia sẻ những thách thức, khủng hoảng ảnh hưởng đến các thành phố di sản để cùng nhau tìm ra những giải pháp, định hướng cho các thành phố di sản. Có thể thấy rằng, các thành viên của OWHC đã và đang đối diện với những thách thức gần giống nhau. Dự án Đô thị mới (NUP) của OWHC khởi xướng với kỳ vọng sẽ định hướng giải pháp để các thành phố di sản thành viên phát triển bền vững gắn với cộng đồng. Dự án được xây dựng trên niềm tin mạnh mẽ rằng các trung tâm lịch sử không phải là những bảo tàng ngoài trời mà là "phòng thí nghiệm" cho đổi mới đô thị, nơi của sự sống và sáng tạo.

Cần coi di sản là "tài nguyên sống" có thể chuyển hóa giữa các thành phố. Các thành viên của OWHC cũng đang thúc đẩy về ngoại giao đô thị dựa trên các giá trị tinh thần đoàn kết và trí tuệ của mỗi vùng miền lãnh thổ. Các thành phố tham gia dự án có thể làm giàu hơn nữa, thiết kế các dự án Đô thị mới cho chính thành phố mình.

Các đại biểu thảo luận tại phiên hội thảo chuyên gia

> *Bảo tồn và phát triển không loại trừ nhau, mà phải được dung hòa bằng chính sách cân bằng và vai trò trung gian của người quản lý di sản. Cần chuyển đổi từ mô hình "trên xuống" sang mô hình "dưới lên" và tăng cường sự tham gia chủ động của cộng đồng.*
>
> *Người quản lý phải duy trì truyền thông tích cực với cư dân và tạo ra lợi ích thiết thực, bền vững cho họ. Di sản chỉ thật sự "sống" khi người dân được chia sẻ giá trị và trở thành chủ thể của quá trình bảo tồn.*
>
> **(PGS JI HONG KIM, Trường Đại học Hanyang, Hàn Quốc)**

Làm gì để nâng cao tính bền vững?

Tại hội nghị, nhiều chuyên gia trong nước và quốc tế đã chia sẻ nhiều góc nhìn và kinh nghiệm nhằm nâng cao tính bền vững và khả năng sinh sống của các thành phố di sản khu vực châu Á - Thái Bình Dương. GS.TS Jae Mo Cho, Đại học quốc gia Kyungpook (Hàn Quốc), thành viên của ICOMOS, cho rằng bảo tồn di sản không phải là tái tạo quá khứ hay xây dựng lại một thành phố hoàn toàn mới, mà là tôn trọng các lớp lịch sử nền tảng và bổ sung hợp lý những lớp thời gian mới. Mỗi khoảnh khắc đều mang ý nghĩa riêng trong dòng tiến hóa đô thị, đó chính là cốt lõi của sự phát triển bền vững cho các thành phố di sản thế giới.

Để đạt được sự cân bằng giữa bảo tồn và phát triển bền vững, theo PGS Ji Hong Kim, Trường Đại học Hanyang (Hàn Quốc), cần có sự xem xét chính sách toàn diện đối với cả di sản và môi trường xung quanh, trong đó nhấn mạnh đến vai trò của các nhà quản lý di sản. Lấy các ví dụ cụ thể từ Hàn Quốc, PGS Ji Hong Kim cho rằng: Bảo tồn và phát triển không loại trừ nhau, mà phải được dung hòa bằng chính sách cân bằng và vai trò trung gian của người quản lý di sản. Cần chuyển đổi từ mô hình "trên xuống" sang mô hình "dưới lên" và tăng cường sự tham gia chủ động của cộng đồng. Người quản lý phải duy trì truyền thông tích cực với cư dân và tạo ra lợi ích thiết thực, bền vững cho họ. Di sản chỉ thật sự "sống" khi người dân được chia sẻ giá trị và trở thành chủ thể của quá trình bảo tồn.

TS Lê Thị Minh Lý, Phó Chủ tịch Hội Di sản văn hóa Việt Nam khẳng định rằng: Luật Di sản văn hóa năm 2024 của Việt Nam là bước ngoặt pháp lý nhằm bảo vệ các đô thị di sản. Luật Di sản văn hóa 2024 là sự thay đổi toàn diện, dựa trên hơn 20 năm thực tiễn và bám sát bốn công ước UNESCO mà Việt Nam tham gia. Luật có nhiều điểm mới, trong đó nổi bật là chương "Điều kiện bảo đảm hoạt động bảo vệ và phát huy di sản văn hóa", phản ánh tư duy phát triển bền vững và khuyến khích sáng tạo dựa trên di sản. Nhiều nội dung của luật này nhấn mạnh vai trò của cộng đồng, chủ thể sáng tạo và người thực hành, khẳng định quyền sở hữu, trách nhiệm và sức sống của di sản. Theo TS Lê Thị Minh Lý, Huế được xem là mô hình lý tưởng để vận dụng luật vào thực tiễn, góp phần kiến tạo một đô thị di sản năng động, sáng tạo và đáng sống trong thời đại mới.

Chia sẻ về chiến lược bảo tồn di sản bền vững và nâng cao khả năng sống tại Huế, thành phố di sản tiêu biểu của Việt Nam, TS Phan Thanh Hải, Giám đốc Sở VHTT TP Huế cho biết: Huế hướng tới mô hình "Đô thị di sản xanh - thông minh" với việc triển khai các giải pháp quy hoạch tích hợp gắn di sản không gian sống và thiên nhiên; ứng dụng GIS, 3D, AI trong quản lý, giám sát di tích; phát triển kinh tế di sản, thúc đẩy công nghiệp văn hóa - sáng tạo; lấy cộng đồng làm trung tâm, tăng cường giáo dục và truyền thông di sản; mở rộng hợp tác quốc tế với các đô thị di sản khu vực... ■

VIỆT NAM GIÀNH HAI GIẢI THƯỞNG DU LỊCH THẾ GIỚI:

Khẳng định vị thế từ những giá trị bền vững

● TỐ LINH

Tại lễ trao giải thưởng Du lịch Thế giới (World Travel Awards - WTA) khu vực châu Á và châu Đại Dương năm 2025 diễn ra tại Hồng Kông (Trung Quốc), Việt Nam được vinh danh với hai giải thưởng cao quý của Tổ chức Giải thưởng Du lịch Thế giới (World Travel Awards - WTA): "Điểm đến hàng đầu châu Á năm 2025" và "Điểm đến di sản hàng đầu châu Á năm 2025".

Việt Nam là "Điểm đến hàng đầu châu Á năm 2025"

Ngôi sao sáng trên bản đồ du lịch châu Á

Đây là lần thứ 7 Việt Nam được công nhận là điểm đến hàng đầu khu vực và lần thứ 3 được vinh danh ở hạng mục di sản, khẳng định vị thế vững vàng của nước ta trên bản đồ du lịch toàn cầu. Những danh hiệu này là niềm tự hào và là minh chứng thuyết phục cho chiến lược phát triển bền vững, hội nhập sâu rộng và khả năng cạnh tranh ngày càng mạnh mẽ của du lịch Việt Nam trong giai đoạn mới.

"Bức tranh" WTA 2025 cho thấy sức mạnh tổng hợp của hệ sinh thái điểm đến Việt Nam. Trong đó, TP.HCM nhận hàng loạt giải thưởng cho cả điểm đến lẫn cơ quan quản lý. Sở Du lịch TP.HCM được ghi nhận là "Cơ quan quản lý du lịch địa phương hàng đầu châu Á". TP.HCM là "Điểm đến du lịch kinh doanh hàng đầu châu Á"; Điểm đến lễ hội và sự kiện hàng đầu châu Á"; "Điểm đến nghỉ dưỡng ngắn tại thành phố ven biển hàng đầu châu Á". Đây là minh chứng cho năng lực điều phối, tạo cầu nối giữa hạ tầng đô thị, du lịch MICE, công nghiệp văn hóa và dòng khách chất lượng cao.

Vietnam Airlines duy trì danh vị thương hiệu "Hãng hàng không hàng đầu châu Á", hãng vận chuyển hàng không quốc gia luôn tăng trưởng khách và trải nghiệm xuyên điểm đến. Ở các hạng mục định vị thương hiệu, Hà Nội được xướng tên "Điểm đến thành phố hàng đầu châu Á" và "Điểm đến nghỉ dưỡng ngắn ngày hàng đầu châu Á", phản ánh chiến lược đa dạng hóa sản phẩm từ di sản - văn hóa tới nghỉ dưỡng đô thị.

Hội An được tôn vinh "Thành phố văn hóa hàng đầu châu Á", cho thấy mô hình bảo tồn gắn với kinh tế đêm, thủ công truyền thống và trải nghiệm đi bộ đang phát huy hiệu quả. Bản đồ danh hiệu còn mở rộng tới các không gian địa chất - văn hóa: Công viên địa chất toàn cầu UNESCO Cao nguyên đá Đồng Văn (Tuyên Quang) được vinh danh "Điểm đến văn hóa khu vực hàng đầu châu Á", khẳng định giá trị cảnh quan - bản địa như một trụ cột tăng trưởng mới của miền núi phía Bắc. Cùng lúc, các cực hút khách như: Ninh Bình, Vũng Tàu, Vân Đồn, Phong Nha - Kẻ Bàng, Mộc Châu… tiếp tục góp mặt ở nhiều hạng mục, tạo nên "ma trận trải nghiệm" từ biển đảo, di sản thiên nhiên đến cao nguyên khí hậu mát lành.

Việt Nam lần thứ 3 được vinh danh là "Điểm đến di sản hàng đầu châu Á"

Từ "Oscar du lịch thế giới" đến biểu tượng của niềm tin

Được mệnh danh là "Giải Oscar của ngành Du lịch", World Travel Awards vinh danh những đơn vị xuất sắc nhất trong lĩnh vực lữ hành, khách sạn và điểm đến toàn cầu. Việc Việt Nam tiếp tục được tôn vinh cho thấy sức hấp dẫn bền bỉ của quốc gia hình chữ S, nơi thiên nhiên, văn hóa và con người hòa quyện thành sức hút riêng biệt.

Ba năm sau cú sốc toàn cầu mang tên Covid-19, Việt Nam đã tạo nên một câu chuyện phục hồi đầy ấn tượng. Năm 2023, du lịch Việt Nam đánh dấu bước khởi đầu mạnh mẽ với 12,6 triệu lượt khách quốc tế, tăng gấp 3,4 lần so với năm trước đó. Đến năm 2024, con số này đạt 17,6 triệu lượt, tương đương 98% so với đỉnh năm 2019, đưa Việt Nam trở thành quốc gia phục hồi nhanh nhất trong khối ASEAN. Đà tăng trưởng tiếp tục được duy trì trong 9 tháng đầu năm 2025, khi Việt Nam đón 15,4 triệu lượt khách quốc tế, tăng 21,5% so với cùng kỳ và được dự báo sẽ lập kỷ lục mới về lượng khách quốc tế vào cuối năm. Theo Tổ chức Du lịch Liên Hợp Quốc (UN Tourism), Việt Nam hiện là điểm sáng tăng trưởng nhanh nhất khu vực châu Á - Thái Bình Dương, với tốc độ tăng 30% trong quý I.2025, cao gấp sáu lần mức trung bình toàn cầu.

Những con số biết nói ấy đã phản ánh sức bật kinh tế du lịch và cho thấy niềm tin của du khách quốc tế đối với hình ảnh Việt Nam an toàn, thân thiện và hấp dẫn. Từ sự chỉ đạo quyết liệt của Chính phủ, chiến lược mở rộng visa điện tử cho toàn bộ các nước, đến cách làm linh hoạt của các địa phương, doanh nghiệp…, tất cả đã góp phần đưa du lịch Việt Nam bước ra khỏi khủng hoảng bằng một "đường cong phục hồi hình chữ V" hiếm thấy trên bản đồ du lịch thế giới.

Giải thưởng của WTA là sự công nhận quốc tế và cũng là nguồn động lực để các địa phương và doanh nghiệp sáng tạo hơn, tiếp tục xây dựng sản phẩm - dịch vụ đạt chuẩn toàn cầu. Trong bối cảnh cạnh tranh toàn cầu ngày càng gay gắt, việc kiên định gìn giữ bản sắc văn hóa, trân trọng thiên nhiên và phát triển du lịch xanh, nhân văn chính là con đường bền vững để Việt Nam tỏa sáng, như "ngôi sao rực rỡ của du lịch châu Á" trong giai đoạn mới. ■

Xây dựng tour kết nối Sân bay Long Thành

Trung tâm Xúc tiến Đầu tư, Thương mại và Du lịch tỉnh Đồng Nai vừa xây dựng dự thảo Kế hoạch khảo sát và xây dựng các tuyến, điểm du lịch kết nối Sân bay Long Thành trên địa bàn tỉnh Đồng Nai. Chương trình khảo sát dự kiến thực hiện trong tháng 12.2025.

Với mục tiêu xây dựng chương trình trải nghiệm thực tế, giá trị cao với các hành trình khám phá thiên nhiên, gắn liền với những giá trị lịch sử, văn hóa, đời sống cộng đồng dân tộc thiểu số; tham quan các di tích, danh thắng, đồng thời trải nghiệm nông nghiệp, thưởng thức đặc sản địa phương tại khu vực phía Bắc tỉnh Đồng Nai với các điểm đến như: Vườn quốc gia Bù Gia Mập, các di tích lịch sử, chào cờ nơi cột mốc biên giới, khám phá cơ sở sản xuất điều tại "thủ phủ" điều xuất khẩu của Việt Nam… việc xây dựng sản phẩm du lịch kết nối Sân bay Long Thành sẽ tạo cơ hội cho du lịch Đồng Nai định vị hình ảnh điểm đến mới mẻ, hấp dẫn, xúc tiến truyền thông du lịch, khẳng định vị thế Đồng Nai là trung tâm du lịch mới của vùng Đông Nam Bộ, có khả năng thu hút du khách nội địa và quốc tế.

Chương trình khảo sát các điểm đến là cơ sở để Trung tâm Xúc tiến Đầu tư, Thương mại và Du lịch xây dựng sản phẩm du lịch tham khảo ý kiến các doanh nghiệp, chuyên gia du lịch, hướng đến mục tiêu phát triển bền vững, gia tăng thời gian lưu trú và mức chi tiêu của du khách, kết hợp thúc đẩy tiêu thụ sản phẩm nông nghiệp, sản phẩm thủ công truyền thống địa phương, góp phần tạo việc làm, nâng cao đời sống cộng đồng từ du lịch.

Các tour/tuyến du lịch đặc thù kết nối Sân bay Long Thành nhằm hướng đến phục vụ nhiều nhóm đối tượng khách (quốc tế, nội địa, quá cảnh, công vụ…) với hình thức linh hoạt như: Tour khởi hành từ Sân bay Long Thành đi tham quan Đồng Nai và vùng phụ cận; tour kết thúc tại Sân bay Long Thành, thuận tiện cho du khách sau chuyến tham quan; tour đa dạng thời lượng: trong ngày, ngắn ngày và dài ngày.

Sản phẩm được kỳ vọng có chất lượng cao, hấp dẫn, gắn với đặc trưng văn hóa - lịch sử, sinh thái - nghỉ dưỡng và trải nghiệm cộng đồng. Qua đó nâng cao sức cạnh tranh cho du lịch Đồng Nai, tạo động lực phát triển kinh tế - xã hội khi Sân bay Long Thành đi vào hoạt động.

LAN HƯƠNG

Khát vọng đi đầu bằng văn hóa của Thủ đô

Tổng Bí thư Tô Lâm phát biểu chỉ đạo tại phiên khai mạc Đại hội đại biểu Đảng bộ TP Hà Nội khóa XVIII Ảnh: NHẬT BẮC

● PGS.TS BÙI HOÀI SƠN

Trong phát biểu chỉ đạo tại Đại hội Đảng bộ Thành phố Hà Nội lần thứ XVIII (từ ngày 15-17.10), Tổng Bí thư Tô Lâm đã gửi đi một thông điệp có tầm tư tưởng sâu sắc và sức lay động lớn: Hà Nội phải đi đầu bằng văn hóa, lấy văn hiến - bản sắc - sáng tạo làm trụ cột phát triển, coi đó là nguồn lực nội sinh mạnh mẽ nhất để Thủ đô khẳng định vai trò đầu tàu, vị thế dẫn dắt và sức lan tỏa của quốc gia trong kỷ nguyên mới. Đó không chỉ là tầm nhìn của người đứng đầu của Đảng, mà còn là kim chỉ nam cho hành trình hiện thực hóa khát vọng "Hà Nội - thành phố văn hiến, văn minh, hiện đại và hạnh phúc".

Từ "văn hiến" đến "sức mạnh trí tuệ dân tộc"

Từ buổi đầu dựng nước, văn hóa luôn là nền tảng tinh thần, là cội nguồn sức mạnh của dân tộc Việt Nam. Trong phát biểu tại Đại hội XVIII Đảng bộ Thành phố Hà Nội, Tổng Bí thư Tô Lâm một lần nữa khẳng định vai trò đó trong một tầm nhìn mới: "Thủ đô Hà Nội mang hồn cốt, bản lĩnh của trí tuệ dân tộc. Sức mạnh không chỉ nằm ở quy mô dân số hay chỉ số GDP, mà ở chiều sâu văn hóa được bồi đắp qua lịch sử". Lời nhấn mạnh ấy không chỉ là một sự đánh giá, mà là tuyên ngôn về con đường phát triển của Thủ đô trong thời đại trí tuệ nhân tạo, toàn cầu hóa và chuyển đổi số - khi văn hóa trở thành năng lực mềm, là thước đo cao nhất của sự phát triển bền vững.

Tầm nhìn của Tổng Bí thư Tô Lâm về một Hà Nội phát triển bằng văn hóa là sự kế thừa và phát triển tư tưởng "Văn hóa soi đường cho quốc dân đi" của Chủ tịch Hồ Chí Minh, đồng thời phản ánh bước chuyển của thời đại: Từ một nền văn hóa gìn giữ, bảo tồn sang một nền văn hóa chủ động kiến tạo và dẫn dắt. Nếu như trong thế kỷ XX, văn hóa giúp dân tộc ta đứng vững trong chiến tranh, thì trong thế kỷ XXI, văn hóa chính là sức mạnh để đất nước vươn lên trong hòa bình và hội nhập.

Trong tầm nhìn của người đứng đầu của Đảng, Hà Nội không chỉ là trung tâm chính trị - hành chính của đất nước, mà còn phải là Thủ đô của trí tuệ, của văn hóa và của niềm tin vào tương lai. Một Thủ đô có bản lĩnh để dẫn dắt, có văn hóa để lan tỏa và có trí tuệ để kiến tạo. Bởi như Tổng Bí thư từng nhấn mạnh về sức mạnh của dân tộc Việt Nam chính là sức mạnh của văn hóa, của lòng dân.

"Đi đầu bằng văn hóa" - Tư tưởng lớn và hành động thực tiễn của Thủ đô

Trong dòng chảy phát triển hôm nay, khi kinh tế, công nghệ và đô thị hóa đang tạo ra những thay đổi sâu sắc, thì việc Tổng Bí thư Tô Lâm khẳng định "Hà Nội phải đi đầu bằng văn hóa" mang ý nghĩa như một định hướng chiến lược, đặt ra một phương thức phát triển mới cho Thủ đô - phát triển không chỉ bằng vật chất, mà bằng trí tuệ, giá trị và nhân cách con người. Đây là một tư tưởng lớn, thể hiện tầm nhìn văn hóa của Đảng trong giai đoạn mà văn hóa không còn đứng sau, mà đi trước để dẫn dắt, soi sáng và điều chỉnh các quá trình phát triển khác.

"Đi đầu bằng văn hóa" trước hết là đi đầu trong xây dựng con người Hà Nội - thanh lịch, nghĩa tình, văn minh và trách nhiệm. Tiếp đến là trong công cuộc bảo tồn và phát huy di sản - nơi Hà Nội đang chứng minh bản lĩnh của một thành phố vừa biết gìn giữ quá khứ, vừa biết đổi mới tương lai. Không phải ngẫu nhiên mà Hà Nội được UNESCO ghi danh là "Thành phố sáng tạo trong lĩnh vực thiết kế". Bởi ở đây, di sản không chỉ là bảo vật trưng bày, mà là nguồn cảm hứng sáng tạo cho kinh tế, du lịch, nghệ thuật và lối sống.

Không dừng ở nội lực, Hà Nội còn đi đầu trong ngoại giao văn hóa - trở thành "cửa sổ của Việt Nam ra thế giới". Từ Liên hoan phim Quốc tế Hà Nội, các tuần lễ thời trang quốc tế, Lễ hội âm nhạc Gió mùa Monsoon hay các sự kiện hòa nhạc với sự tham gia của nhiều dàn nhạc quốc tế và Việt Nam, Hà Nội đang dần khẳng định vị thế một trung tâm văn hóa khu vực, nơi gặp gỡ của các nền văn minh và giao lưu giữa truyền thống với hiện đại.

"Đi đầu bằng văn hóa" nghĩa là đi đầu trong nhân cách, trong trí tuệ, trong cách hành xử với quá khứ và với tương lai. Đó là con đường duy nhất để Hà Nội vừa tăng trưởng nhanh, vừa giữ được bản lĩnh của một Thủ đô ngàn năm văn hiến. Khi văn hóa trở thành sợi chỉ đỏ xuyên suốt mọi chính sách (từ quy hoạch đô thị, quản lý xã hội đến giáo dục, môi trường) thì mỗi bước đi của Hà Nội đều mang tầm vóc của một thành phố biết phát triển bằng giá trị, chứ không chỉ bằng con số.

Văn hóa là chất keo kết dính

Khi Tổng Bí thư Tô Lâm nhấn mạnh: Hà Nội phải "kiến tạo một mô hình quản trị hoàn toàn mới", đó không chỉ là yêu cầu đổi mới bộ máy hành chính, mà còn là đòi hỏi thay đổi tư duy phát triển - từ quản lý bằng mệnh lệnh sang quản trị bằng văn hóa, tri thức và sự đồng thuận xã hội. Trong tầm nhìn ấy, văn hóa không còn đứng ngoài quá trình điều hành, mà trở thành chất keo kết dính giữa chính quyền và người dân, giữa tăng trưởng và công bằng, giữa bảo tồn và sáng tạo.

Hà Nội đang đi đầu trong việc xây dựng chính quyền đô thị hai cấp, một mô hình quản trị linh hoạt, tinh gọn và hiện đại. Nhưng điều quan trọng hơn là xây dựng văn hóa trong quản trị, để chính quyền không chỉ "hành chính hóa" mà thực sự "phục vụ hóa". Một Thủ đô văn minh không thể chỉ có đường rộng, nhà cao, mà cần có chính quyền biết lắng nghe dân, hiểu dân và cùng dân sáng tạo. Chính sự đồng thuận ấy mới là nền tảng của phát triển bền vững.

Trên thực tế, Hà Nội đã có nhiều mô hình tiên phong mang đậm dấu ấn văn hóa trong quản trị. Các chương trình "Chính quyền điện tử", "Chuyển đổi số văn hóa", "Thành phố thông minh" đang từng bước biến khái niệm văn hóa thành hành động cụ thể khi dữ liệu không chỉ phục vụ quản lý, mà còn phục vụ con người, phục vụ sáng tạo.

Hà Nội đang bước vào thời kỳ mà mỗi quyết định phát triển đều phải có dấu ấn văn hóa, mỗi công trình phải trở thành một phần của không gian sáng tạo chung và mỗi chính sách phải hướng đến hạnh phúc của người dân. Bởi "phát triển mà không có văn hóa là phát triển thiếu linh hồn". Mô hình quản trị mà Tổng Bí thư Tô Lâm gợi mở chính là sự kết hợp giữa kỹ trị và nhân trị, giữa công nghệ và nhân văn, giữa tốc độ và chiều sâu.

Quản trị bằng văn hóa chính là quản trị bằng niềm tin. Và khi Hà Nội kiến tạo niềm tin ấy trong lòng nhân dân, Thủ đô sẽ thực sự trở thành hình mẫu của một thành phố văn hiến, bản sắc và sáng tạo - nơi văn hóa không chỉ được tôn vinh, mà được sống và thăng hoa trong từng nhịp phát triển.

Hà Nội - Từ khát vọng dân tộc đến tầm vóc toàn cầu

Hơn một nghìn năm trước, vua Lý Thái Tổ dời đô về Thăng Long, mở ra khát vọng kiến thiết một kinh đô "mở rộng ở giữa trời đất, được thế rồng cuộn hổ ngồi, chính giữa Nam Bắc Đông Tây, tiện nghi núi sông sau trước". Hơn một thiên niên kỷ sau, khát vọng ấy một lần nữa được thắp sáng trong tầm nhìn của Tổng Bí thư Tô Lâm khi kêu gọi xây dựng một Thủ đô văn hiến, bản sắc, sáng tạo, hướng tới một Hà Nội văn minh, hiện đại, bền vững với trí tuệ thời đại và tầm vóc toàn cầu.

Đó không chỉ là mục tiêu phát triển của riêng Thủ đô, mà là khát vọng dân tộc trong kỷ nguyên mới - khát vọng đưa Việt Nam vươn tầm, khẳng định bản lĩnh và giá trị trên bản đồ thế giới. Bởi trong hành trình phát triển, Hà Nội luôn là nơi khởi đầu cho những chuyển động lớn của đất nước, là nơi tinh thần Việt Nam kết tinh và tỏa sáng. Mỗi bước đi của Hà Nội (nếu đủ sâu, đủ bền, đủ nhân văn) sẽ là bước đi của cả dân tộc.

Trong bối cảnh toàn cầu hóa, "đi đầu bằng văn hóa" không còn là khẩu hiệu, mà là con đường duy nhất để Hà Nội vừa giữ được cốt cách, vừa tạo ra năng lực cạnh tranh bền vững. Một thành phố có thể giàu lên nhờ công nghiệp, nhưng chỉ có thể được yêu và được nhớ nhờ văn hóa. Văn hóa chính là "bản quyền tinh thần" của Thủ đô - thứ khiến Hà Nội khác biệt với mọi đô thị khác trên thế giới. Và chính bản sắc ấy, khi được thổi bùng bằng tinh thần sáng tạo, sẽ biến Hà Nội thành một trung tâm giao lưu, hợp tác và lan tỏa giá trị Việt Nam ra toàn cầu.

Tuy nhiên, để biến tầm nhìn thành hiện thực, Hà Nội cần hành động với tâm thế mới - coi đầu tư cho văn hóa là đầu tư cho phát triển; coi di sản là vốn quý, con người là trung tâm và sáng tạo là động lực. Mỗi tuyến phố, mỗi công trình, mỗi không gian công cộng cần trở thành một "thông điệp văn hóa", thể hiện trình độ, gu thẩm mỹ và nhân văn của một đô thị trí tuệ. Mỗi người dân Hà Nội đều có thể là "đại sứ văn hóa" bằng chính hành vi, thái độ và khát vọng của mình.

Khi văn hóa thấm vào từng quyết sách, từng góc phố, từng nếp sống, đó là lúc Hà Nội không chỉ được xây bằng gạch và bê tông, mà được dựng bằng tâm hồn và trí tuệ. ■

TẦM NHÌN MỚI TRONG DỰ THẢO BÁO CÁO CHÍNH TRỊ ĐẠI HỘI XIV:

Phát triển mạnh mẽ, toàn diện văn hóa và con người Việt Nam

● THU SÂM

Theo Phó Chủ tịch thường trực Hội đồng Lý luận Trung ương, Tổ phó thường trực Tổ Biên tập Văn kiện Đại hội XIV, GS.TS Tạ Ngọc Tấn, dự thảo các văn kiện trình Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIV của Đảng có nhiều điểm mới. Trong đó đặt ra yêu cầu phát triển mạnh mẽ, toàn diện văn hóa và con người Việt Nam.

Phó Trưởng ban Thường trực Ban Tuyên giáo và Dân vận Trung ương Lại Xuân Môn chủ trì buổi họp báo Ảnh: TR.HUẤN

Đây là thông tin được GS.TS Tạ Ngọc Tấn cung cấp cho cơ quan thông tấn báo chí tại buổi họp báo quốc tế công bố Dự thảo các văn kiện trình Đại hội Đại biểu toàn quốc lần thứ XIV của Đảng để lấy ý kiến nhân dân vào chiều 15.10. Buổi họp báo do Ban Tuyên giáo và Dân vận Trung ương phối hợp với các cơ quan chức năng tổ chức.

Phát triển văn hóa, con người là nền tảng

Trả lời câu hỏi của đại diện cơ quan thông tấn báo chí, GS.TS Tạ Ngọc Tấn, Phó Chủ tịch Thường trực Hội đồng Lý luận Trung ương cho biết, lần đầu tiên văn kiện đại hội được tổ chức xây dựng thành một văn kiện thống nhất là Báo cáo Chính trị. Đây là điểm khác biệt khi những nhiệm kỳ trước là các Báo cáo Chính trị, báo cáo kinh tế, xã hội, báo cáo xây dựng Đảng. Tuy nhiên, tại nhiệm kỳ này, Bộ Chính trị thống nhất tích hợp ba báo cáo thành Báo cáo Chính trị, đi kèm các phụ lục.

Theo GS.TS Tạ Ngọc Tấn, việc hợp nhất các báo cáo là để thể hiện quan điểm, chủ trương, đường lối của Đảng tập trung, thống nhất, đồng thời, giúp cho nhân dân tiếp cận văn kiện được thuận lợi hơn. Báo cáo Chính trị và các văn kiện trình Đại hội XIV của Đảng được lấy ý kiến nhân dân có nhiều nội dung mới, quan trọng gồm các bài học, quan điểm phát triển mới. Đó là việc kiên định với chủ nghĩa Mác - Lênin, mục tiêu xây dựng chủ nghĩa xã hội; kiên định với đường lối đổi mới, coi đây là cơ sở, một bộ phận của nền tảng, tư tưởng của Đảng.

Đặc biệt, dự thảo đặt ra mục tiêu tham vọng của Đảng Cộng sản Việt Nam, đó là đến năm 2030, GDP bình quân đầu người phải đạt 8.500 USD, Việt Nam trở thành nước đang phát triển có thu nhập trung bình cao. Nếu như tính toán một cách thực tế, năm 2025 cơ bản GDP bình quân đầu người đạt 5.100 USD. Để đạt mục tiêu ấy cần một loạt đổi mới, đặc biệt là cải cách về thể chế. Vậy nên, trong văn kiện lần này có mục riêng là hoàn thiện thể chế để phục vụ mục tiêu phát triển. Về xác định những nhiệm vụ, theo ông Tạ Ngọc Tấn, dự thảo bổ sung nội dung bảo vệ môi trường là một nội dung trọng yếu, sống còn, trung tâm gắn với phát triển kinh tế, xã hội. Bên cạnh đó, yêu cầu phát triển văn hóa con người là nền tảng, tăng cường quốc phòng an ninh và bổ sung thêm nội dung đối ngoại là trọng yếu, thường xuyên.

Dự thảo cũng đặt ra yêu cầu phát triển nguồn lực nội sinh, xác lập mô hình tăng trưởng mới, với kinh tế tư nhân là động lực quan trọng nhất của nền kinh tế quốc gia, mặc dù không bỏ qua vai trò dẫn đầu, chủ chốt của nền kinh tế Nhà nước...

Bảo đảm phát triển văn hóa ngang tầm với chính trị, kinh tế, xã hội

Đánh giá kết quả việc thực hiện Nghị quyết Đại hội XIII và cơ đồ của đất nước sau 40 năm đổi mới, dự thảo Báo cáo Chính trị trình Đại hội XIV của Đảng đang lấy ý kiến nhân dân từ ngày 15.10 - 15.11.2025 nêu rõ: "Trong bối cảnh rất nhiều khó khăn, thách thức, với ý chí, khát vọng phát triển, kiến tạo tương lai, tư duy đổi mới, nỗ lực lớn, hành động quyết liệt, toàn Đảng, toàn dân, toàn quân ta đã chung sức, đồng lòng thực hiện thắng lợi Nghị quyết Đại hội XIII. Đảng ta vững vàng lãnh đạo đất nước tiếp tục đạt được những kết quả rất quan trọng, toàn diện, đột phá, nhiều điểm sáng nổi bật".

Trong đó việc phát triển văn hóa, con người và xã hội đạt kết quả rất quan trọng, nhiều mặt tiến bộ; an sinh xã hội và đời sống nhân dân ngày càng được nâng cao. Chúng ta đã nhận thức đầy đủ hơn về vai trò và tầm quan trọng của văn hóa trong phát triển bền vững. Thể chế, chính sách và nguồn lực đầu tư cho phát triển văn hóa được tăng cường. Hệ thống thiết chế văn hóa được quan tâm xây dựng và phát huy. Các hoạt động văn hóa, sản phẩm văn hóa, nghệ thuật ngày càng đa dạng, phong phú. Công nghiệp văn hóa, dịch vụ văn hóa và thị trường văn hóa từng bước được phát triển. Hội nhập quốc tế về văn hóa ngày càng được mở rộng. Đã xây dựng và triển khai thực hiện Chương trình mục tiêu quốc gia về phát triển văn hóa giai đoạn 2025-2035... Về quan điểm, mục tiêu xây dựng, phát triển đất nước trong giai đoạn mới, dự thảo văn kiện xác định phát triển kinh tế, xã hội và bảo vệ môi trường là trung tâm; xây dựng Đảng là then chốt; phát triển văn hóa, con người là nền tảng; tăng cường quốc phòng, an ninh và đẩy mạnh đối ngoại, hội nhập quốc tế là trọng yếu, thường xuyên.

Đồng thời khơi dậy mạnh mẽ truyền thống yêu nước, khát vọng phát triển, tinh thần đoàn kết, ý chí tự chủ, tự tin, tự lực, tự cường, tự hào dân tộc; phát huy sức mạnh văn hóa, con người thành nguồn lực nội sinh và động lực mạnh mẽ cho sự phát triển; gắn kết chặt chẽ, hài hòa giữa phát triển kinh tế, văn hóa, xã hội, bảo vệ môi trường với củng cố quốc phòng, an ninh, nâng cao hiệu quả hoạt động đối ngoại và hội nhập quốc tế. Dự thảo văn kiện cũng xác định, tiếp tục xây dựng, hoàn thiện đồng bộ thể chế phát triển nhanh và bền vững đất nước. Trong đó, với lĩnh vực văn hóa sẽ là xây dựng, hoàn thiện thể chế phát triển nền văn hóa Việt Nam tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc với các giá trị cơ bản: Dân tộc, dân chủ, nhân văn và khoa học; bảo đảm phát triển văn hóa ngang tầm với chính trị, kinh tế, xã hội, để văn hóa thực sự là nền tảng, nguồn lực nội sinh, động lực to lớn, hệ điều tiết cho phát triển nhanh và bền vững đất nước;

Xây dựng và thực hiện đồng bộ hệ giá trị quốc gia, hệ giá trị văn hóa, hệ giá trị gia đình và chuẩn mực con người Việt Nam, đáp ứng yêu cầu phát triển trong giai đoạn mới.

Phát triển mạnh mẽ, toàn diện văn hóa và con người Việt Nam

Đặc biệt, dự thảo Báo cáo Chính trị dành hẳn một mục với nội dung về phát triển mạnh mẽ, toàn diện văn hóa và con người Việt Nam. Trong đó xác định xây dựng và phát triển nền văn hóa Việt Nam tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc, đồng bộ trên nền tảng hệ giá trị quốc gia, hệ giá trị văn hóa, hệ giá trị gia đình và chuẩn mực con người Việt Nam.

Đẩy mạnh phát triển đồng bộ các lĩnh vực văn hóa; xây dựng môi trường văn hóa, đời sống, lối sống văn hóa trong gia đình, trường học, cơ quan, đơn vị và cộng đồng dân cư. Bảo tồn và phát huy hiệu quả các giá trị di sản văn hóa gắn với phát triển kinh tế di sản. Xây dựng, phát triển văn học, nghệ thuật xứng tầm với lịch sử văn hóa dân tộc và tầm vóc của công cuộc đổi mới. Xây dựng các thiết chế và tổ chức các hoạt động văn hóa theo hướng thiết thực, linh hoạt, lấy địa bàn cơ sở, người dân làm trung tâm. Xây dựng nền báo chí, xuất bản, truyền thông chuyên nghiệp,

nhân văn, hiện đại. Tăng cường quản lý và phát triển các loại hình truyền thông, thông tin trên nền tảng số. Xây dựng các công trình văn hóa, thể thao ngang tầm khu vực và quốc tế. Thực hiện hiệu quả Chương trình mục tiêu quốc gia về phát triển văn hóa. Chủ động, tích cực hợp tác, quảng bá hình ảnh đất nước, giá trị văn hóa và con người Việt Nam ra thế giới. Phát triển mạnh công nghiệp văn hóa, dịch vụ văn hóa đáp ứng ngày càng tốt hơn nhu cầu hưởng thụ văn hóa của nhân dân.

Nâng cao năng lực cán bộ lãnh đạo, quản lý về văn hóa và phát triển con người. Chăm lo đội ngũ văn nghệ sĩ và những người làm công tác văn hóa, nhất là văn hóa cơ sở. Ưu tiên phát triển các cơ sở đào tạo văn hóa, nghệ thuật; có chính sách hỗ trợ các bộ môn nghệ thuật truyền thống. Tiếp tục đổi mới nội dung và phương thức lãnh đạo của Đảng và quản lý của Nhà nước về văn hóa. Đẩy mạnh chuyển đổi số, xây dựng và quản lý tốt môi trường văn hóa; phát triển và quản lý có hiệu quả thị trường sản phẩm, dịch vụ văn hóa số. Phát triển toàn diện con người Việt Nam về đạo đức, trí tuệ, ý thức dân tộc, trách nhiệm công dân, năng lực sáng tạo, thẩm mỹ, thể lực, kỹ năng sống, kỹ năng nghề nghiệp. Xây dựng môi trường văn hóa lành mạnh, văn minh gắn với xây dựng, hoàn thiện con người mới Việt Nam xã hội chủ nghĩa. Đề cao, khuyến khích vai trò tiên phong của đội ngũ trí thức, văn nghệ sĩ, doanh nhân và những người làm công tác văn hóa.

Nâng cao đời sống văn hóa, thu hẹp khoảng cách về hưởng thụ văn hóa giữa các vùng, miền, giữa các tầng lớp nhân dân; chú trọng phát triển văn hóa vùng đồng bào dân tộc thiểu số. Khuyến khích tìm tòi, xây dựng và phát triển sáng tạo những mô hình, thiết chế văn hóa, thể thao và quản lý văn hóa có hiệu quả. Khơi dậy mạnh mẽ tinh thần yêu nước, tự chủ, tự tin, tự lực, tự cường, tự hào dân tộc, khát vọng xây dựng đất nước phồn vinh, văn minh, hạnh phúc. Phát huy có hiệu quả giá trị văn hóa và tinh thần cống hiến của con người Việt Nam, để văn hóa thực sự trở thành nguồn lực nội sinh, động lực và hệ điều tiết phát triển đất nước.

Chú trọng phát triển văn hóa chính trị. Phát triển văn hóa kinh doanh, văn hóa doanh nghiệp, văn hóa khởi nghiệp sáng tạo và đạo đức doanh nhân.

Xây dựng văn hóa gia đình, nhà trường và xã hội nhằm bảo vệ, gìn giữ thuần phong mỹ tục, tinh thần tương thân, tương ái, đoàn kết, nghĩa tình, trọng đạo lý, kết hợp giữa truyền thống và hiện đại. Phát triển, lan toả các giá trị văn hóa và chuẩn mực đạo đức; tăng cường "sức đề kháng" của văn hóa, chống lại mọi sự "xâm lăng" về văn hóa; bài trừ các hình thức văn hóa lai căng, hủ lậu ảnh hưởng đến thuần phong mỹ tục; đấu tranh, phản bác những luận điệu xuyên tạc lịch sử, văn hóa và truyền thống cách mạng.

Dự thảo Báo cáo Chính trị trình Đại hội XIV của Đảng tiếp tục khẳng định tầm quan trọng đặc biệt của văn hóa trong chiến lược phát triển đất nước. Việc đặt văn hóa ngang tầm với chính trị, kinh tế và xã hội không chỉ là sự kế thừa tinh thần của các kỳ đại hội trước mà còn thể hiện tư duy phát triển mới: Lấy con người làm trung tâm, văn hóa làm nền tảng, phát triển bền vững làm mục tiêu. Đây chính là bước chuyển quan trọng để văn hóa thực sự trở thành sức mạnh nội sinh, nguồn lực mềm và động lực tinh thần đưa đất nước vươn lên trong giai đoạn mới.■

Nữ cán bộ vùng cao "thắp lửa" văn hóa bản làng

● **PHẠM NGÂN**

Từ một cán bộ đoàn năng động, chị Lô Thị Đài Trang (SN 1990), Trưởng phòng Văn hóa - Xã hội xã Yên Hòa (Nghệ An) trở thành gương mặt tiêu biểu của thế hệ cán bộ trẻ vùng cao.

Với tinh thần trách nhiệm, sáng tạo và nhiệt huyết, chị góp phần gìn giữ bản sắc văn hóa dân tộc, phát triển du lịch cộng đồng, lan tỏa tinh thần sống đẹp giữa núi rừng miền Tây xứ Nghệ.

Giữa những dãy núi trập trùng miền Tây xứ Nghệ, bản làng xã Yên Hòa mỗi sớm mai lại vang lên tiếng khung cửi lách cách, tiếng cười nói rộn rã của những người phụ nữ Thái bên khung dệt. Trong bức tranh bình yên ấy, chị Lô Thị Đài Trang, Trưởng phòng Văn hóa - Xã hội xã Yên Hòa, luôn được bà con nhắc đến với niềm tin và tự hào là nữ cán bộ trẻ hết lòng gìn giữ bản sắc, khơi dậy sức sống mới cho quê hương vùng cao. Tại trụ sở UBND xã, người dân đã quen với hình ảnh chị Trang tất bật giữa công việc, luôn tận tình hướng dẫn mỗi khi bà con đến giao dịch. "Bà con vùng cao ít tiếp xúc, ít quen với thủ tục hành chính nên mình phải kiên nhẫn, hướng dẫn thật cụ thể để họ hiểu và yên tâm", chị Trang chia sẻ.

Lớn lên giữa những nếp nhà sàn ấm lửa, Đài Trang sớm thấm đẫm tình yêu với văn hóa truyền thống của dân tộc mình. Tốt nghiệp đại học chuyên ngành Sư phạm, chị quyết định trở về quê, gắn bó với công tác đoàn, nơi hun đúc khát vọng cống hiến và tình yêu với bản làng. Những năm đầu công tác, chị không quản ngại khó khăn, vượt đèo, lội suối đến từng bản làng tuyên truyền, vận động thanh niên tham gia xây dựng đời sống mới, gìn giữ tiếng nói, trang phục, phong tục của dân tộc Thái. Khi còn là Bí thư Đoàn xã Yên Hòa, chị Đài Trang đã khởi xướng mô hình "Đoàn Thanh niên tham gia xây dựng du lịch cộng đồng gắn với xây dựng nông thôn mới", một ý tưởng đầy tâm huyết, mở ra hướng phát triển bền vững cho quê hương. Với chị, đó không chỉ là mô hình kinh tế, xã hội, mà còn là hành trình đánh thức tiềm năng văn hóa và khơi dậy niềm tự hào dân tộc trong mỗi người dân vùng cao.

Từ những giá trị truyền thống vẫn hiện hữu trong đời sống như điệu xòe, khung dệt thổ cẩm, những nếp nhà sàn cổ…, chị Trang cùng đoàn viên thanh niên đã biến bản sắc quê hương thành lợi thế phát triển du lịch cộng đồng. Không chỉ dừng lại ở ý tưởng, chị bắt tay vào hành động với hàng loạt công trình thiết thực như đường hoa thanh niên, cầu tre, tuyến điện thắp sáng, điểm dừng chân du lịch, góp phần mang đến diện mạo mới cho bản làng vùng cao. Được sự hỗ trợ của Liên hiệp các Hội KHKT tỉnh cùng nguồn lực từ Dự án 6, xã Yên Hòa đã nỗ lực triển khai nhiều hoạt động thực chất, hiệu quả. Trong đó, chị Trang là người tham mưu và trực tiếp triển khai nhiều hạng mục quan trọng, góp phần hình thành hai điểm đến nổi bật: Điểm dừng chân rừng Săng Lẻ (bản Yên Tân) và hệ thống gần 50 cọn nước tại bản Coọc, biểu tượng của du lịch trải nghiệm vùng cao Nghệ An.

Nhờ những nỗ lực ấy, du khách đến Yên Hòa không chỉ được chiêm ngưỡng cảnh sắc yên bình của núi rừng, mà còn được hòa mình trong không gian văn hóa Thái nguyên sơ, ngắm cọn nước quay đều bên suối, nghỉ đêm trong nhà sàn ấm cúng, thưởng thức ẩm thực dân dã, và say mê theo nhịp trống chiêng rộn rã giữa đêm vùng cao. Không dừng lại ở việc quảng bá du lịch, chị Trang còn thành lập Câu lạc bộ Hướng dẫn và phục vụ du lịch gồm 20 đoàn viên, những người trẻ am hiểu văn hóa bản địa, có thể biểu diễn dân ca, dân vũ, sử dụng nhạc cụ dân tộc để giới thiệu nét đẹp quê hương. Chị cũng vận động thanh niên tham gia Tổ dệt thổ cẩm, Tổ mây tre đan, vừa tạo việc làm, vừa cung cấp sản phẩm phục vụ khách du lịch. Nhờ đó, 3 gia trại nông nghiệp, 4 quán ăn và 1 homestay do Đoàn Thanh niên quản lý đã trở thành hạt nhân phát triển kinh tế cộng đồng ở địa phương.

Chị Lô Thị Đài Trang là điển hình tiên tiến dự Đại hội Thi đua yêu nước tỉnh Nghệ An năm 2025

Nhiều người dân vẫn nhắc rằng, từ khi có cán bộ Đài Trang, Yên Hòa như khoác lên mình chiếc áo mới, bản sáng đèn, đường nở hoa, thanh niên có việc làm, du khách có chốn dừng chân. Những đổi thay ấy không chỉ đến từ nỗ lực cá nhân, mà còn là kết quả của tinh thần dám nghĩ, dám làm và sự gắn kết giữa cộng đồng với người cán bộ trẻ đầy nhiệt huyết.

Năm 2024, với những nỗ lực không ngừng, chị được bầu làm Phó Chủ tịch UBND xã Yên Hòa. Ở cương vị mới, chị vẫn giữ phong cách làm việc gần dân, tận tụy và sáng tạo. Chị phát động phong trào "Tiếng trống học bài", một sáng kiến nhân văn giúp các em nhỏ vùng cao có thói quen học tập đúng giờ, cha mẹ có ý thức hơn trong việc đồng hành cùng con. Cứ mỗi buổi tối, khi tiếng trống vang lên giữa bản, ánh đèn học lại đồng loạt sáng, trở thành thanh âm ấm áp của tri thức giữa núi rừng. Không chỉ chăm lo cho giáo dục, chị còn là người khởi xướng chương trình "Mùa Đông yêu thương", vận động các tổ chức, cá nhân quyên góp gần 2 tỉ đồng giúp đỡ học sinh nghèo và các hộ khó khăn. Với chị, hạnh phúc giản dị là khi nhìn thấy nụ cười của những em nhỏ được mặc áo ấm, được cấp sách đến trường.

Tháng 7.2025, sau khi hai xã Yên Hòa và Yên Thắng sáp nhập, chị được phân công giữ chức Trưởng phòng Văn hóa - Xã hội xã Yên Hòa. Khối lượng công việc lớn, áp lực nhiều, nhưng chị vẫn giữ nguyên tinh thần của người cán bộ trẻ vùng cao, luôn dấn thân, sáng tạo và tận tụy. Dưới sự tham mưu của chị, các giá trị văn hóa dân tộc được phục hồi, phong trào xây dựng đời sống văn hóa được lan tỏa, du lịch cộng đồng ngày càng khởi sắc. ■

SÀI GÒN - GIA ĐỊNH - THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH:

Nơi dòng chảy nghệ thuật gặp nhau sau nửa thế kỷ sáng tạo

● **THÙY TRANG; ảnh: QUỐC THANH**

Nửa thế kỷ qua, văn học - nghệ thuật (VHNT) đất phương Nam đã song hành cùng nhịp phát triển của Thành phố mang tên Bác, phản ánh sức sống, khát vọng và bản lĩnh sáng tạo của con người Sài Gòn - TP.HCM. Hội nghị tổng kết 50 năm nền VHNT (1975-2025) và chuỗi hoạt động "Những ngày văn học - nghệ thuật TP.HCM" diễn ra từ 18-21.10 chính là dịp tri ân các thế hệ văn nghệ sĩ, đồng thời khẳng định: Đây là sức mạnh mềm và nguồn cảm hứng gắn kết cộng đồng, thúc đẩy TP hướng tới trung tâm sáng tạo của khu vực trong kỷ nguyên mới.

Sẵn sàng cho không gian văn hóa hội tụ

Hướng đến Kỷ niệm 50 năm nền VHNT TP.HCM (1975-2025), từ nhiều tuần qua, Sở Văn hóa và Thể thao TP đã phối hợp với Liên hiệp các Hội Văn học Nghệ thuật, Thành đoàn và Nhà Văn hóa Thanh niên khẩn trương chuẩn bị cho chuỗi sự kiện ý nghĩa. Không gian trung tâm tại Nhà Văn hóa Thanh niên (số 4 Phạm Ngọc Thạch, phường Sài Gòn) được thiết kế như một quần thể nghệ thuật mở, nơi hội tụ các loại hình sáng tạo từ truyền thống đến hiện đại. Chiều 18.10, tuyến đường Phạm Ngọc Thạch (đoạn từ Nguyễn Văn Chiêm đến Nguyễn Thị Minh Khai) sẽ biến thành sân khấu ngoài trời sôi động, mở màn bằng chương trình biểu diễn liên hoàn kết hợp nghệ thuật, thể thao và trình diễn đường phố.

Từ 18h, khán giả sẽ được thưởng thức các tiết mục hợp xướng, nhạc kèn thiếu nhi, múa lân - sư - rồng, xiếc, rối, võ nhạc Vovinam, trình diễn thời trang "54 dân tộc anh em" của NTK Việt Hùng cùng sự tham gia của hàng trăm nghệ sĩ, sinh viên, đoàn thể nghệ thuật. Song song đó, không gian trưng bày thành tựu 50 năm VHNT TP.HCM sẽ giới thiệu các chuyên đề mỹ thuật, nhiếp ảnh, kiến trúc, văn học, thư pháp - áo dài, kết hợp quảng bá du lịch TP.HCM và Nghệ An.

Tại khu vực sân 37A, chương trình Đờn ca tài tử Nam Bộ và giao lưu văn hóa các dân tộc thiểu số sẽ diễn ra xuyên suốt. Lễ khai mạc chính thức lúc 19h30 tối 18.10 với chương trình nghệ thuật đặc biệt *Nơi hội tụ những dòng sông*, tái hiện hình ảnh Sài Gòn - Gia Định - TP.HCM như điểm gặp của các dòng chảy văn hóa khắp mọi miền.

Từ ngày 19-21.10, chuỗi hoạt động tiếp nối gồm biểu diễn, giao lưu, tọa đàm tại Nhà Văn hóa Thanh niên và các địa điểm tại Bình Dương, Bà Rịa - Vũng Tàu, Côn Đảo. Nổi bật có buổi họp mặt văn nghệ sĩ từng hoạt động tại căn cứ Trung ương Cục miền Nam, giao lưu với GS.TS, Nhà văn Trình Quang Phú, chương trình kịch *Đức Thượng công Tả quân Lê Văn Duyệt - Người mang 9 án tử*, trình diễn Đờn ca tài tử, Hát Bội, thơ - nhạc *Giai điệu từ những vần thơ*, nghệ thuật cải lương và âm nhạc đường phố...

Chương trình nghệ thuật đặc biệt chúc mừng thành công Đại hội Đảng bộ TP.HCM lần thứ I, nhiệm kỳ 2025-2030 tối 15.10 tại TP.HCM

Ngày 21.10, công chúng sẽ được xem biểu diễn Vovinam - di sản văn hóa phi vật thể quốc gia, cùng tọa đàm *Sức trẻ văn chương phương Nam* do Hội Nhà văn TP.HCM chủ trì, quy tụ các cây bút trẻ đạt giải thưởng văn học Thành phố.

Theo Sở Văn hóa và Thể thao TP.HCM, toàn bộ chương trình mở cửa tự do, tạo cơ hội để người dân, học sinh - sinh viên, văn nghệ sĩ và du khách trong, ngoài nước cùng tham quan, thưởng lãm và giao lưu. Sự kiện không chỉ tôn vinh hành trình 50 năm VHNT TP.HCM mà còn lan tỏa tinh thần yêu nghệ thuật, niềm tự hào văn hóa của Thành phố mang tên Bác.

Sức mạnh mềm của TP.HCM trong kỷ nguyên sáng tạo

Sau ngày đất nước thống nhất, VHNT TP.HCM bước vào hành trình mới, phản ánh sâu sắc nhịp sống đô thị năng động và tinh thần sáng tạo không ngừng của người dân Thành phố. Nửa thế kỷ qua là chặng đường mà nhiều thế hệ văn nghệ sĩ đã bền bỉ sáng tác, cống hiến và đồng hành cùng công cuộc xây dựng, phát triển đất nước.

Hội nghị tổng kết 50 năm nền VHNT TP.HCM (30.4.1975 - 30.4.2025), do Thành ủy TP.HCM chỉ đạo, Ban Tuyên giáo và Dân vận Thành ủy, Sở Văn hóa và Thể thao chủ trì, là dịp nhìn lại toàn diện chặng đường nửa thế kỷ phát triển, tri ân các thế hệ văn nghệ sĩ, đồng thời xác định tầm nhìn cho giai đoạn mới. Từ những cây bút tiên phong sau 1975, các đoàn cải lương, sân khấu xã hội hóa đến những nhóm sáng tạo trẻ trong thời đại số - tất cả cùng tạo nên dòng chảy liên tục, khẳng định bản lĩnh văn hóa và sức sống của Thành phố mang tên Bác.

Phát triển VHNT trong bối cảnh mới không chỉ là gìn giữ giá trị truyền thống mà còn mở rộng không gian sáng tạo, gắn với chiến lược phát triển công nghiệp văn hóa. TP.HCM đặt mục tiêu trở thành trung tâm văn hóa lớn của khu vực Đông Nam Á, hướng tới xây dựng "Thành phố Điện ảnh", "Thành phố Lễ hội" - nơi văn hóa, nghệ thuật và sáng tạo trở thành động lực phát triển bền vững.

Năm mươi năm qua, VHNT TP.HCM luôn phản ánh chân thực bước đi của lịch sử và con người Sài Gòn - TP.HCM, từ khát vọng thống nhất, đổi mới đến hội nhập quốc tế. Các tác phẩm văn học, sân khấu, điện ảnh, mỹ thuật, âm nhạc… đều thấm đẫm tinh thần "nghĩa tình - sáng tạo - tiên phong" - những giá trị đã làm nên bản sắc văn hóa phương Nam.

Hội nghị tổng kết lần này vừa là dịp nhìn lại hành trình nửa thế kỷ, vừa là lời khẳng định: VHNT chính là sức mạnh mềm của TP.HCM - nền tảng tinh thần gắn kết con người, nuôi dưỡng lòng tự hào và khơi dậy khát vọng cống hiến. Từ truyền thống đến đương đại, từ cải lương, Đờn ca tài tử đến điện ảnh, kiến trúc, thời trang, nghệ thuật số - mọi lĩnh vực đều đang hòa vào dòng chảy sáng tạo không ngừng của đô thị hiện đại, nghĩa tình.

"Những ngày văn học - nghệ thuật TP.HCM", vì thế, chính là chuỗi hoạt động biểu diễn, trưng bày hay giao lưu, đồng thời là cuộc gặp gỡ giữa quá khứ và hiện tại, giữa nghệ sĩ và công chúng, giữa những thế hệ đã và đang viết tiếp câu chuyện văn hóa Sài Gòn - TP.HCM. Đây là hoạt động mở đầu cho chuỗi sự kiện văn hóa thường niên, khẳng định vị thế của TP.HCM trên bản đồ sáng tạo khu vực và thế giới.

Đây cũng là dịp nhìn lại hành trình sáng tạo bền bỉ của các thế hệ văn nghệ sĩ - những người đã góp phần làm nên diện mạo văn hóa đặc sắc của TP. Trong tầm nhìn mới, TP.HCM tiếp tục khẳng định vai trò tiên phong, hướng tới trung tâm văn hóa - sáng tạo của khu vực, nơi VHNT trở thành nguồn sức mạnh tinh thần, nuôi dưỡng bản lĩnh, nghĩa tình và khát vọng vươn xa của Thành phố mang tên Bác. ■

Hai tác phẩm đồng thoại mới dành cho thiếu nhi

NXB Trẻ vừa giới thiệu đến bạn đọc nhỏ tuổi hai tác phẩm đồng thoại giàu cảm xúc và tưởng tượng: *Trên những đám mây* của Hâu Nâu và *Hướng Dương Còi ngược nắng* của Cao Văn Quyền. Cả hai tác phẩm đều do những cây bút trẻ sáng tác, góp phần làm phong phú thêm diện mạo văn học thiếu nhi đương đại.

Trên những đám mây, truyện dài thứ hai của Hâu Nâu (tên thật Nguyễn Minh Ngọc, sinh năm 1994, tốt nghiệp Đại học Kinh tế Quốc dân Hà Nội), tiếp nối thành công của *Chú Mèo chưa biết chữ* (NXB Kim Đồng, 2022). Câu chuyện mở ra hành trình phiêu lưu của chú mèo Ngài Than và chim sẻ Hạt Dẻ - đôi bạn nhỏ vượt qua nhiều vùng đất diệu kỳ để tìm ý nghĩa cuộc sống. Với giọng văn trong trẻo, mềm mại và giàu cảm xúc, tác giả mang đến thông điệp về tình bạn, lòng dũng cảm và niềm tin giữa muôn loài.

Trong khi đó, tập truyện ngắn *Hướng Dương Còi ngược nắng* của Cao Văn Quyền (sinh năm 1988, Nghệ An) gồm 22 truyện ngắn dung dị, gần gũi, giúp trẻ em rèn luyện nhân cách, phát triển tư duy độc lập và nuôi dưỡng lòng nhân ái. Các truyện được minh họa sinh động, gợi mở trí tưởng tượng và khuyến khích hình thành thói quen đọc sách từ sớm.

Cả hai tác phẩm đều nằm trong tủ sách "Văn học thiếu nhi" của NXB Trẻ, góp phần đưa văn học đến gần hơn với bạn đọc nhỏ tuổi, giúp các em thêm yêu tiếng Việt, mở rộng hiểu biết về thiên nhiên, cuộc sống và con người quanh mình.

TÙNG THƯ

PHÁT TRIỂN NGHỆ THUẬT TRONG BỐI CẢNH TOÀN CẦU HÓA VÀ CHUYỂN ĐỔI SỐ:

Từ kinh nghiệm quốc tế đến chiến lược "sức mạnh mềm" quốc gia

● **THẢO NGUYÊN**

Trong kỷ nguyên hội nhập toàn cầu và chuyển đổi số mạnh mẽ, văn hóa - nghệ thuật không chỉ là "phần hồn" của dân tộc mà đang trở thành nguồn lực chiến lược, góp phần định hình sức mạnh mềm và vị thế quốc gia. Khi công nghệ mở ra không gian sáng tạo mới - từ triển lãm trực tuyến, nghệ thuật số, đến metaverse và AI - câu hỏi đặt ra cho Việt Nam không chỉ là làm sao bảo tồn giá trị truyền thống, mà còn là cách thức chuyển hóa di sản thành động lực phát triển trong thời đại số.

Các chuyên gia, nhà nghiên cứu, nghệ sĩ và nhà quản lý trong và ngoài nước phân tích cơ hội và thách thức phát triển nghệ thuật

Từ những kinh nghiệm quốc tế của Nhật Bản, Hàn Quốc, Trung Quốc... đến góc nhìn của các chuyên gia trong nước, lộ trình để văn hóa - nghệ thuật Việt Nam trở thành sức mạnh quốc gia được xác định trên nền tảng giá trị truyền thống kết hợp đổi mới sáng tạo trong kỷ nguyên công nghệ 4.0.

Sáng tạo mới dựa trên giá trị truyền thống

PGS.TS Nguyễn Thị Thu Phương - Viện trưởng Viện Văn hóa, Nghệ thuật, Thể thao và Du lịch Việt Nam (Viện VHNTTTDL) nhận định: "Phát triển nghệ thuật hiện nay đòi hỏi vừa kế thừa giá trị truyền thống, vừa tiếp thu xu hướng đương đại, tận dụng sức mạnh công nghệ và hội nhập quốc tế. Đồng thời, Việt Nam đang triển khai *Chiến lược phát triển văn hóa đến năm 2030* nên việc nghiên cứu và trao đổi kinh nghiệm quốc tế về phát triển nghệ thuật càng có ý nghĩa thiết thực. Đây là yêu cầu cấp thiết cần được nghiên cứu, phân tích một cách hệ thống, với sự tham gia của các chuyên gia, nghiên cứu, nghệ sĩ và nhà quản lý trong và ngoài nước".

Điểm mạnh của nghệ thuật đương đại Việt Nam nằm ở tính thể nghiệm và khả năng chuyển tải yếu tố bản địa - yếu tố giúp nghệ thuật Việt có "chất riêng", không bị hòa tan trong trào lưu toàn cầu. Tuy nhiên, PGS.TS Đoàn Thị Mỹ Hương (Viện VHNTTTDL Việt Nam) chỉ ra, sự "chững lại" của nghệ thuật đương đại Việt Nam từ khoảng năm 2015 đến nay phản ánh giới hạn của quá trình "bản địa hóa" một loại hình du nhập từ phương Tây, trong khi cơ chế, thị trường và công chúng trong nước chưa kịp thích ứng.

Chia sẻ kinh nghiệm từ Nhật Bản, GS Noriaki Mita Gagaku, Giám đốc Hiệp hội Nghiên cứu Mita Gagaku bày tỏ: "Nghệ thuật Gagaku là một loại hình nghệ thuật truyền thống của Nhật Bản, cũng từng gặp rất nhiều khó khăn. Từ thập niên 1990, chúng tôi đã tổ chức các concert sử dụng chất liệu cổ điển của nghệ thuật Gagaku và nhận thấy nghệ thuật truyền thống có thể trở thành loại hình giải trí mới bằng cách mời khán giả tham gia, tăng tính tương tác - và được công chúng rất hưởng ứng".

GS Noriaki Mita Gagaku cũng cho biết, do vẫn được "nuôi dưỡng" trong môi trường cung đình, Gagaku đang được bảo tồn ở tình trạng rất tốt, mặt khác, lại phát triển theo những chiều hướng sáng tác mới của các nhạc sĩ đương đại. Hai hướng bảo tồn và phát triển hiện vẫn song song tồn tại, không mâu thuẫn, không áp chế lẫn nhau. Việc duy trì, truyền dạy và giới thiệu Gagaku đến công chúng quốc tế, du khách, cũng như hợp tác xuyên biên giới chính là cách bảo tồn "nghệ thuật sống", đồng thời tạo nền tảng cho các sáng tạo mới dựa trên giá trị cổ điển.

Bài học để văn hóa - nghệ thuật trở thành sức mạnh quốc gia

Nếu phải chọn một hình mẫu thành công nhất trong việc biến văn hóa - nghệ thuật thành sức mạnh kinh tế và thương hiệu quốc gia thì Hàn Quốc là ví dụ điển hình. Theo GS.TS Từ Thị Loan, Viện VHNTTTDL Việt Nam, từ đầu những năm 2000, quốc gia này đã xác định công nghiệp văn hóa là ngành kinh tế mũi nhọn, với hàng loạt chiến lược như: *Culture Industry Promotion Act (2002), Basic Plan for the Cultural Industry (2008), Smart Korea Vision (2010)* và *Digital New Deal (2020)* - nhấn mạnh đầu tư hạ tầng kỹ thuật số, dữ liệu, AI và nội dung sáng tạo.

Bộ VHTTDL Hàn Quốc cùng Cơ quan Nội dung sáng tạo Hàn Quốc (KOCCA) đóng vai trò trung tâm trong hoạch định, đầu tư và điều phối các lĩnh vực nghệ thuật - từ âm nhạc, điện ảnh, mỹ thuật đến game và webtoon.

Điểm đặc biệt của Hàn Quốc là mô hình "liên kết ba bên" - *Nhà nước, doanh nghiệp, nghệ sĩ*, tạo nên hệ sinh thái sáng tạo năng động. Các tập đoàn như Samsung, Kakao, Naver, CJ ENM được khuyến khích đầu tư vào nghệ thuật, phim ảnh, âm nhạc, bảo tàng… Chính phủ vừa định hướng, vừa tạo môi trường cạnh tranh công bằng để khuyến khích sáng tạo.

Nhờ chuyển đổi số và nền tảng streaming, âm nhạc Hàn Quốc đã trở thành thương hiệu toàn cầu. Năm 2022, xuất khẩu âm nhạc đạt 3,38 tỉ USD. Điện ảnh Hàn Quốc cũng gặt hái thành công rực rỡ với *Parasite* (Oscar 2020) và *Squid Game* (2021), minh chứng cho sức mạnh của công nghiệp nội dung.

"Nghệ thuật Gagaku" (Nhật Bản)

Giống Hàn Quốc, Trung Quốc cũng sớm nhận thức vai trò của chuyển đổi số trong phát triển văn hóa nghệ thuật, coi đây là trụ cột quan trọng của "sức mạnh mềm quốc gia". Từ đầu thế kỷ XXI, quốc gia này đã ban hành hàng loạt chính sách chiến lược như: *Quy hoạch phát triển ngành văn hóa số quốc gia (2014-2020), Chiến lược Internet+Văn hóa (2018), Kế hoạch 5 năm lần thứ 14 (2021-2025)* và *Kế hoạch hành động chuyển đổi số văn hóa và du lịch (2022-2025)*.

Theo Bộ Văn hóa và Du lịch Trung Quốc, năm 2023 ngành văn hóa số đạt quy mô 5,2 nghìn tỉ nhân dân tệ, chiếm gần 5% GDP quốc gia - một con số khổng lồ.

Đáng chú ý, Quỹ Phát triển Công nghiệp Văn hóa Quốc gia với tổng vốn 20 tỉ nhân dân tệ đã hỗ trợ hàng nghìn dự án phim số, game, thiết kế kỹ thuật số. Trung Quốc đã số hóa hơn 90% bảo tàng quốc gia, nhiều dự án di sản như Digital Dunhuang được xem là kỳ tích bảo tồn nghệ thuật bằng công nghệ. Năm 2022, nước này khai trương Beijing Digital Art Museum - bảo tàng nghệ thuật số đầu tiên của châu Á. Đến năm 2023, doanh thu phòng vé điện ảnh đạt 54,9 tỉ nhân dân tệ, trong đó 85% vé bán qua nền tảng số; hơn 1,2 tỉ người dùng nghe nhạc trực tuyến.

Những con số này khẳng định rằng, khi gắn nghệ thuật với công nghệ, sáng tạo và dữ liệu, văn hóa thực sự trở thành nguồn lực phát triển.

Tiềm năng và chiến lược cho nghệ thuật Việt

GS.TS Trương Quốc Bình nhận định: "Việt Nam cần tận dụng kho tàng nghệ thuật truyền thống, kết hợp với cách làm của các quốc gia tiên tiến và công nghệ hiện đại để tạo ra các sản phẩm nghệ thuật đương đại có sức cạnh tranh quốc tế".

Để hiện thực hóa mục tiêu đó, theo GS.TS Từ Thị Loan, Việt Nam cần xây dựng chiến lược quốc gia về văn hóa và nghệ thuật số, tập trung vào một số giải pháp then chốt: Hoàn thiện chính sách và cơ chế điều phối liên ngành, kết nối văn hóa - công nghệ - kinh tế - giáo dục - du lịch; đồng thời thành lập cơ quan hoặc quỹ chuyên trách về nghệ thuật số, tương tự như KOCCA của Hàn Quốc hay Quỹ Văn hóa Quốc gia của Trung Quốc.

Đầu tư hạ tầng dữ liệu và nền tảng số, xây dựng cơ sở dữ liệu văn hóa mở, ứng dụng AI, AR/VR, blockchain trong sáng tạo, trưng bày và bảo tồn nghệ thuật; Đào tạo nhân lực sáng tạo số, đưa kỹ năng công nghệ vào chương trình đào tạo nghệ thuật, hình thành thế hệ "nghệ sĩ công nghệ" - những người vừa có năng lực sáng tạo vừa hiểu biết kỹ thuật số. Bên cạnh đó là phát triển thị trường và khán giả nghệ thuật số, hỗ trợ khởi nghiệp sáng tạo, tổ chức triển lãm trực tuyến, thương mại hóa sản phẩm nghệ thuật qua nền tảng số, hình thành cộng đồng người xem có tri thức thẩm mỹ; Giữ gìn bản sắc văn hóa dân tộc, để mỗi sản phẩm nghệ thuật Việt, dù ở hình thức nào, vẫn mang "hồn Việt" - kết hợp hài hòa giữa truyền thống và hiện đại, dân tộc và quốc tế.

Toàn cầu hóa và chuyển đổi số đang làm thay đổi sâu sắc cách con người sáng tạo, thưởng thức và lan tỏa nghệ thuật. Trong bức tranh đó, Việt Nam - với truyền thống văn hóa đặc sắc và nguồn lực sáng tạo trẻ - hoàn toàn có thể trở thành trung tâm nghệ thuật số của Đông Nam Á, nếu biết kết hợp giữa chính sách thông minh, đầu tư dài hạn và đào tạo nhân lực sáng tạo. ■

Giữ hồn Xẩm giữa nhịp sống mới

ANH TÚ

Từ miền đất cố đô Hoa Lư, những làn điệu Xẩm mộc mạc vẫn ngân vang giữa đời thường như hơi thở từ bao đời nay của người dân Ninh Bình. Không chỉ là di sản nghệ thuật trình diễn dân gian, hát Xẩm còn là minh chứng sống động cho sức sống bền bỉ của văn hóa vùng miền - nơi người dân, nghệ nhân và chính quyền cùng chung tay gìn giữ hồn cốt dân tộc, nuôi dưỡng những mầm xanh tiếp nối truyền thống.

Hát Xẩm thường xuyên được đưa vào biểu diễn tại các lễ hội truyền thống ở Ninh Bình

Trong nhịp sống hiện đại, tiếng Xẩm vẫn thiết tha như khẳng định bản lĩnh văn hóa của một vùng đất giàu truyền thống và tinh thần cộng đồng.

Nhịp cầu nối quá khứ và hiện tại

Giữa vùng quê Yên Từ (Yên Mô, Ninh Bình), tiếng hát Xẩm vang lên đều đặn trong những buổi sinh hoạt văn nghệ quần chúng, như nhịp thở của hồn quê xưa vọng lại giữa đời sống hôm nay. Người thắp và giữ ngọn lửa cho di sản ấy là cô Phạm Thị Kim Ngân, 64 tuổi - Chủ nhiệm Câu lạc bộ hát Xẩm Yên Từ. Hơn nửa cuộc đời gắn bó với nghệ thuật truyền thống, cô Kim Ngân vừa là người truyền dạy, vừa là nhịp cầu nối giữa thế hệ hôm qua và hôm nay trong hành trình gìn giữ bản sắc văn hóa vùng đồng bằng Bắc Bộ.

Cô kể, mình may mắn được học với nghệ nhân Hà Thị Cầu - "Báu vật nhân văn sống", "Nghệ nhân hát Xẩm cuối cùng của thế kỷ XX". Chính sự đam mê và tấm gương của cụ Cầu đã truyền cho cô tình yêu sâu sắc với Xẩm - loại hình nghệ thuật bình dân nơi chợ quê, bến nước, phản ánh cuộc sống mưu sinh và tâm hồn người dân vùng chiêm trũng.

Hơn hai mươi năm trước, khi thấy phong trào văn nghệ truyền thống ở địa phương dần mai một, cô Kim Ngân đã tự đứng ra thành lập Câu lạc bộ hát Chèo, tạo không gian để bà con giao lưu. Sau đó, đau đáu lo hát Xẩm bị lãng quên, cô lại tiếp tục lập Câu lạc bộ hát Xẩm Yên Từ, duy trì hoạt động suốt 15 năm qua với gần 20 thành viên ở nhiều lứa tuổi, trong đó có cả các em nhỏ 12-16 tuổi. Dù điều kiện còn nhiều khó khăn, kinh phí hoạt động chủ yếu do các thành viên tự đóng góp, song niềm đam mê và tinh thần tự hào dân tộc vẫn là nguồn động lực lớn nhất. "Ngày càng có nhiều bạn trẻ yêu Xẩm, tìm về với hồn cốt dân tộc giữa đời sống hiện đại", cô Ngân phấn khởi chia sẻ.

Từ "lò luyện dân ca" này, nhiều gương mặt trẻ đã tỏa sáng, trong đó có em Vương Mai Thùy Trang (14 tuổi), từng giành Huy chương Vàng hát Xẩm toàn quốc. Trang bộc bạch: "Cháu được sinh ra trong gia đình yêu văn nghệ, nên từ nhỏ đã thích những làn điệu truyền thống. Khi theo học hát Xẩm, cả nhà đều ủng hộ, giúp cháu thêm vững tin với niềm đam mê".

Những nỗ lực bền bỉ ấy đã góp phần gìn giữ một loại hình nghệ thuật truyền thống, thể hiện sức sống của văn hóa Ninh Bình - nơi người dân vẫn âm thầm nuôi dưỡng tình yêu quê hương qua từng câu hát, nhịp trống, giữ vững cội nguồn giữa những đổi thay của thời đại.

Nỗ lực phát huy giá trị di sản

Không dừng lại ở nỗ lực cá nhân của những nghệ nhân tâm huyết, phong trào bảo tồn hát Xẩm tại Yên Từ đã và đang trở thành hoạt động văn hóa cộng đồng sôi nổi, góp phần định hình bản sắc địa phương giữa dòng chảy hiện đại.

Ngày càng nhiều bạn trẻ biết đến và theo học hát Xẩm

Theo ông An Viết Thọ, Trưởng phòng Văn hóa - Xã hội xã Yên Từ, những năm qua, chính quyền địa phương luôn xác định việc bảo tồn, gìn giữ và phát huy di sản văn hóa phi vật thể là một trụ cột trong chiến lược phát triển văn hóa cơ sở. Các lớp truyền dạy hát Xẩm, hát Chèo và nghi lễ dân gian được tổ chức thường xuyên, quy tụ đông đảo nghệ nhân và bà con ở nhiều lứa tuổi, nhằm khơi dậy tình yêu văn hóa truyền thống, hun đúc niềm tự hào quê hương trong mỗi người.

Song song với công tác truyền dạy, Yên Từ còn chú trọng xây dựng mô hình bảo tồn gắn với phát triển văn hóa cộng đồng. Các câu lạc bộ văn nghệ, văn hóa quần chúng được tổ chức bài bản, sinh hoạt đều đặn, vừa là nơi giao lưu nghệ thuật vừa trở thành hạt nhân lan tỏa tinh thần đoàn kết, nhân ái. Từ mỗi buổi tập hát, buổi biểu diễn, bà con thêm thấu hiểu giá trị di sản quê hương - những giai điệu mộc mạc nhưng chất chứa hồn cốt của vùng đất Ninh Bình giàu truyền thống.

Ông Thọ chia sẻ thêm: "Chúng tôi luôn nỗ lực đưa hát Xẩm đến gần hơn với công chúng, đặc biệt là thế hệ trẻ. Nghệ thuật Xẩm hiện diện trong các lễ hội truyền thống, trong giờ sinh hoạt ngoại khóa ở trường học - nơi các em được lắng nghe, cảm nhận và tự hào về di sản của quê hương mình. Chính cách tiếp cận gần gũi ấy đã giúp Xẩm không chỉ tồn tại trong ký ức, mà thật sự sống trong đời sống văn hóa hôm nay".

Từ những nỗ lực bền bỉ của chính quyền, nghệ nhân và cộng đồng, Yên Từ ngày nay được xem như điểm sáng trong công tác bảo tồn văn hóa dân gian vùng Đồng bằng Bắc Bộ. Ở nơi này, mỗi câu Xẩm vừa là tiếng hát, vừa là dòng chảy văn hóa nối liền quá khứ - hiện tại - tương lai, là minh chứng cho sức sống mãnh liệt của văn hóa vùng miền Việt Nam. Giữa nhịp sống công nghiệp hóa, tiếng Xẩm vẫn vang lên tha thiết, như một lời tri ân với cha ông và là bản hòa âm bền bỉ của tình yêu quê hương, con người và văn hóa dân tộc. ■

Cuộc hội ngộ di sản âm nhạc Việt trên đất Hà Thành

Lần đầu tiên trong lịch sử âm nhạc Việt Nam, bốn cây "đại thụ" - Văn Cao, Phạm Duy, Trịnh Công Sơn và Trần Tiến - sẽ cùng được tôn vinh trên một sân khấu trong chương trình hòa nhạc đặc biệt mang tên *Về đây bốn cánh chim trời*, diễn ra duy nhất vào tối 28.12.2025 tại Trung tâm Hội nghị Quốc gia Hà Nội.

Sự kiện là cuộc hội ngộ của bốn thế giới âm nhạc - bốn phong cách, bốn hành trình sáng tạo và bốn mảnh tâm hồn đã góp phần hình thành diện mạo của nền tân nhạc Việt Nam suốt gần một thế kỷ qua. Nếu Văn Cao là người đặt nền móng với những giai điệu hùng tráng và thiêng liêng của *Tiến quân ca*, thì Phạm Duy lại viết nên trường ca của đời sống thường nhật, của thân phận và tình yêu. Trịnh Công Sơn mang đến chiều sâu triết lý, ca tụng tình người và phản tỉnh nhân sinh; còn Trần Tiến là "ngọn gió tự do" của âm nhạc đương đại, đậm chất dân gian, phóng khoáng và đầy hơi thở cuộc đời.

Tên chương trình được lấy cảm hứng từ câu hát trong bài Đàn chim Việt của cố nhạc sĩ Văn Cao: *Về đây khi gió mùa thơm ngát, ôi lũ chim giang hồ*... - như một lời mời gọi những "cánh chim tự do" hội tụ, hòa vào bản hòa âm của ký ức dân tộc. Những tác phẩm bất hủ của họ sẽ được thể hiện qua hòa âm mới mẻ của nhạc sĩ Hoài Sa, giữ trọn tinh thần nguyên tác nhưng khoác lên hơi thở sáng tạo của thời đại mới. Chương trình còn quy tụ dàn ca sĩ nổi tiếng như Hồng Nhung, Bằng Kiều, Hà Trần, Tấn Minh, Đoan Trang, Phạm Thu Hà, Lê Hiếu... dưới bàn tay dàn dựng của đạo diễn Cao Trung Hiếu.

Về đây bốn cánh chim trời, vì thế, vừa là một sự kiện nghệ thuật, vừa là hành trình tri ân và tiếp nối di sản - nơi người nghe được sống lại cùng những giai điệu đã trở thành ký ức tập thể, đồng thời cảm nhận sức sống bền bỉ của âm nhạc Việt giữa hơi thở hiện đại. Giữa lòng Hà Nội, bốn dòng nhạc, bốn tâm hồn và bốn thế hệ sáng tạo sẽ cùng cất tiếng trong một bản hợp xướng lớn. Đó là tiếng hát của hoài niệm, là khúc giao hòa của quá khứ, hiện tại và tương lai - minh chứng rằng, âm nhạc Việt Nam vẫn đang tiếp tục bay cao, bay xa, trên nền tảng di sản bất tận.

ANH HUY

Khi mái nhà không còn là nơi bình yên

NGUYỄN THÚY HIỀN

Khi yêu thương lạc lối, những đổ vỡ trong gia đình không chỉ để lại mất mát cho người lớn, mà còn gieo bóng đen vào tuổi thơ vô tội. Những vụ việc đau lòng gần đây cho thấy, nhiều mái ấm đang dần mất đi tiếng nói chung, khi áp lực cuộc sống và sự thiếu kỹ năng ứng xử khiến tình cảm bị rạn nứt. Giữa thời đại kết nối toàn cầu, con người có thể nói với cả thế giới, nhưng lại lúng túng khi đối thoại chính người thân của mình.

Giữ gìn gia đình hôm nay vừa là trách nhiệm của cha mẹ, vừa là bài học về cảm xúc, lắng nghe và yêu thương mà mỗi thế hệ - đặc biệt là giới trẻ - cần học lại, để không còn những bi kịch bắt đầu từ sự im lặng.

Mâu thuẫn nhỏ - hệ quả lớn

Một buổi chiều tháng 10, dòng sông Lam lặng lẽ trôi như chứng nhân cho nỗi đau không lời. Người cha ôm hai con nhỏ gieo mình từ cầu Bến Thủy, khép lại mọi bế tắc bằng hành động khiến cả xã hội nghẹn lòng. Trên bờ, người mẹ quỵ ngã, tiếng kêu xé ruột xé gan giữa gió chiều hun hút. Ba sinh mạng rời bỏ cõi đời trong phút chốc - khởi đầu không phải từ tội ác, mà từ những tổn thương không ai chịu hàn gắn.

Theo cơ quan chức năng, vợ chồng anh đã ly thân sau thời gian dài mâu thuẫn. Trước khi xảy ra vụ việc, người chồng để lại lời nhắn cuối cùng: "Anh sẽ ôm con đi". Câu nói ngắn ngủi ấy đã khép lại một mái nhà, để lại khoảng trống không gì bù đắp nổi cho những người ở lại.

Nhưng bi kịch ấy không còn là cá biệt. Nó là hồi chuông cảnh tỉnh về sự đổ vỡ cảm xúc trong nhiều gia đình hiện nay - nơi áp lực cơm áo, hiểu lầm và thiếu kỹ năng ứng xử khiến tình thân trở thành gánh nặng. Chỉ tính riêng trong năm 2025, hàng loạt vụ án đau lòng đã liên tiếp xảy ra. Tháng 8, tại TP.HCM, người chồng vì ghen tuông đã sát hại vợ, khiến con nhỏ trọng thương rồi tự kết liễu. Đầu tháng 10, ở Phú Thọ, một người đàn ông khác cũng tước đi sinh mạng vợ và con riêng trước khi tìm đến cái chết. Mỗi vụ việc là một lát cắt rợn người, phơi bày vết nứt trong mối quan hệ hôn nhân - gia đình thời hiện tại.

Theo PGS.TS Trịnh Hòa Bình, chuyên gia xã hội học: "Xung đột trong hôn nhân là điều khó tránh, nhưng đáng sợ nhất là khi con người đánh mất năng lực kiềm chế và xem người thân như đối thủ. Khi con trẻ trở thành vật chứng của hận thù, bi kịch không chỉ là mất mát sinh mạng, mà còn là sự sụp đổ của nhân tính".

Nhìn rộng hơn, đằng sau những thảm kịch ấy là nỗi cô đơn trong chính mái nhà của mình - nơi người lớn không đối thoại được với nhau, trẻ nhỏ trở thành nạn nhân của sự giận dữ và tuyệt vọng. Giữa bối cảnh kết nối toàn cầu, ai cũng có thể trò chuyện với cả thế giới, nhưng lại im lặng trước bàn đời. Khi ngôn ngữ mất đi, yêu thương cũng lạc lối.

Người mẹ quỳ gối bên bờ sông Lam khóc gọi con

Triển lãm "Phía sau cánh cửa" đang diễn ra tại Bảo tàng Phụ nữ phản ánh thực trạng xã hội về vấn đề bạo lực gia đình

Gia đình vốn được ví như "tổ ấm" - nơi nương náu sau giông bão. Nhưng trong không ít trường hợp, "tổ ấm" ấy lại trở thành nơi khởi nguồn bão tố. Bởi thế, giữ gìn hạnh phúc hôm nay vừa là vấn đề đạo lý, lại vừa là năng lực cảm xúc, là bài học về lắng nghe và sẻ chia mà xã hội, nhà trường và từng gia đình phải cùng nhau bồi đắp.

Giữa dòng đời hối hả, khi mỗi người mải mê với những mục tiêu riêng, có lẽ điều cần nhất vẫn là một cái ôm, một lời xin lỗi, hay chỉ là một khoảng lặng để hiểu nhau hơn. Bởi nhiều bi kịch, nếu được chặn lại từ sự cảm thông, có lẽ đã không phải kết thúc bằng tiếng khóc - như giữa chiều sông Lam lạnh gió.

Giữ lấy gia đình, giữ lấy phần người

Gia đình, từ bao đời nay vẫn là nơi neo đậu bình yên nhất trong đời mỗi con người. Không phải là nơi để tránh bão, mà là nơi để cùng nhau bình yên giữa bão giông. Thế nhưng, trong nhịp sống hiện đại với quá nhiều áp lực và xung đột cảm xúc, không ít mái nhà đang đánh mất đi chức năng thiêng liêng ấy. Khi những lời yêu thương bị thay bằng im lặng, khi cái ôm nhường chỗ cho sự ghẻ lạnh, chúng ta đã đánh mất người thân, đồng thời, đánh mất phần người trong chính mình.

Điều cần hôm nay không phải là những giọt nước mắt muộn màng sau bi kịch, mà là năng lực kiểm soát cảm xúc và khả năng đối thoại trong gia đình - những kỹ năng tưởng chừng đơn giản nhưng lại đang thiếu vắng nghiêm trọng trong nhiều mối quan hệ. Tình yêu thương không tự nhiên mà có, nó cần được chăm sóc mỗi ngày bằng sự kiên nhẫn và lòng vị tha.

Bên cạnh sự nỗ lực của từng gia đình, xã hội cũng cần những "vành đai an toàn". Các địa phương, tổ chức đoàn thể và trường học nên tăng cường hoạt động tư vấn tâm lý, mở rộng các đường dây nóng hỗ trợ khủng hoảng, để những người đang rơi vào tuyệt vọng có nơi tìm đến. Truyền thông, thay vì chỉ đưa tin sau bi kịch, cần góp phần lan tỏa những mô hình tích cực, những câu chuyện đẹp về sự thấu hiểu, sẻ chia - để mỗi người thấy rằng yêu thương vẫn luôn có cách quay về.

Ly hôn không phải là tội lỗi, nếu đó là cách để con người tìm lại sự cân bằng. Nhưng kéo con vào tuyệt vọng, biến tổ ấm thành nơi tổn thương - đó mới là tội ác. Trách nhiệm làm cha mẹ không chỉ dừng ở việc nuôi con lớn, mà là giữ cho con được sống trong yêu thương và bình yên. Đứa trẻ nào cũng xứng đáng được lớn lên trong một mái nhà có tiếng cười, có bàn tay chở che và có những bài học về lòng nhân ái.

Giữ lấy gia đình - ấy là giữ lấy phần người, phần nhân hậu nhất trong mỗi chúng ta. Bởi chỉ khi con người biết nâng niu những mối dây tình cảm gần gũi nhất, xã hội mới có thể bền vững từ gốc rễ. Và đôi khi, giữa những ồn ào của đời sống hôm nay, một khoảng lặng để yêu thương chính là điều kỳ diệu giúp con người tìm lại chính mình. ■

Ứng dụng thiết bị công nghệ trong xác định hài cốt liệt sĩ

Văn phòng cơ quan đại diện phía Nam Hội Hỗ trợ gia đình liệt sĩ Việt Nam vừa có buổi làm việc với đoàn Trường Đại học Georgia (Hoa Kỳ) nhằm thúc đẩy hợp tác khoa học, nhân đạo quốc tế, đặc biệt trong lĩnh vực nghiên cứu, ứng dụng công nghệ phục vụ tìm kiếm, xác định và quy tập hài cốt liệt sĩ.

Hai bên thống nhất tăng cường hợp tác nghiên cứu, ứng dụng công nghệ ra-đa xuyên đất (GPR) trong thực tiễn, đồng thời mở rộng các hoạt động giao lưu, trao đổi đoàn và dự án nhân đạo. Công nghệ sử dụng sóng vô tuyến tần số cao với khả năng xuyên sâu vào đất đến 25m để lập bản đồ, xác định các vật thể, cấu trúc dưới lòng đất để tìm kiếm hài cốt liệt sĩ quân đội nhân dân Việt Nam và quân nhân Hoa Kỳ mất tích mà không cần đào bới. Thời gian tới, Trường đại học Georgia sẽ mang thiết bị công nghệ GPR tiên tiến nhất do các kỹ sư, nhà khoa học thuộc trường nghiên cứu, sáng chế sang Việt Nam với mục tiêu tìm kiếm và quy tập khoảng 3.000 hài cốt liệt sĩ. Phía nhà trường sẵn sàng tổ chức huấn luyện ngắn cho lực lượng Việt Nam vận hành thiết bị.

Trước đó, đoàn công tác của Trường Đại học Georgia đã thực hiện các chuyến khảo sát thực địa nhiều chiến trường ở khu vực miền Trung, Tây Nguyên và Đông Nam Bộ. Sự kiện góp phần lan tỏa sâu rộng truyền thống "đền ơn đáp nghĩa", khẳng định vai trò của Hội Hỗ trợ gia đình liệt sĩ Việt Nam trên hành trình tri ân những người đã hy sinh, vì một tương lai nhân văn và tốt đẹp hơn.

HỒNG HẠNH

HỘI NGHỊ BỘ TRƯỞNG ASEAN VỀ THỂ THAO LẦN THỨ 8:

Tăng cường đoàn kết, vì một ASEAN bao trùm

● **THU SÂM; ảnh: TRẦN HUẤN**

Phát biểu tại Hội nghị Bộ trưởng ASEAN về Thể thao lần thứ 8 (AMMS-8), Phó Thủ tướng Mai Văn Chính nhấn mạnh, trong suốt hành trình hình thành và phát triển của ASEAN, thể thao đã trở thành cầu nối của tình hữu nghị, đoàn kết và phát triển. Từ SEA Games, ASEAN Para Games đến các chương trình giao lưu thể thao, tất cả đều góp phần kết nối trái tim người dân ASEAN, nuôi dưỡng tinh thần "Một tầm nhìn - Một bản sắc - Một cộng đồng".

Bộ trưởng Bộ VHTTDL Nguyễn Văn Hùng phát biểu khai mạc Hội nghị

Hội nghị khai mạc sáng 16.10, tại Hà Nội. Ủy viên BCH Trung ương Đảng, Bộ trưởng Bộ VHTTDL, Chủ tịch Ủy ban Olympic Việt Nam Nguyễn Văn Hùng đã phát biểu khai mạc và chủ trì các phiên họp. Cùng dự còn có Thứ trưởng Bộ VHTTDL Hoàng Đạo Cương.

Thể thao - cầu nối hữu nghị và phát triển bền vững

Trong bài phát biểu của mình, Phó Thủ tướng Mai Văn Chính đánh giá, AMMS-8 sẽ tiếp nối những thành công của các kỳ Hội nghị trước, mở ra giai đoạn hợp tác mới với tầm nhìn dài hạn - vì một ASEAN khỏe mạnh, năng động, bao trùm và phát triển bền vững.

Phó Thủ tướng cũng thông tin tới các nước trong khu vực, quan điểm xuyên suốt của Việt Nam là lấy con người là trung tâm, chủ thể, là mục tiêu, nguồn lực, động lực của sự phát triển. Chiến lược phát triển thể dục, thể thao Việt Nam đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045 xác định: Xây dựng nền thể dục, thể thao phát triển bền vững, chuyên nghiệp. Mọi người dân đều được tiếp cận, thụ hưởng các dịch vụ thể dục, thể thao; tự giác tập luyện để nâng cao sức khỏe, thể lực và chất lượng cuộc sống.

Trong hơn 30 năm qua, Việt Nam đã cùng các quốc gia ASEAN xây dựng nhiều cơ chế hợp tác, trong đó hợp tác thể thao luôn là lĩnh vực gần gũi, thiết thực và là một trong những lĩnh vực có sức lan tỏa sâu rộng nhất. Việt Nam tự hào đăng cai tổ chức AMMS-8, coi đây vừa là vinh dự, vừa là trách nhiệm lớn lao và là cơ hội để Việt Nam đóng góp thiết thực hơn nữa vào việc định hình chính sách, chiến lược và hướng phát triển của thể thao khu vực trong thời gian tới.

Với tinh thần "Đoàn kết, hợp tác, phát triển bền vững", Việt Nam mong muốn Hội nghị lần này không chỉ dừng lại ở trao đổi kinh nghiệm, mà còn trao đổi biện pháp cụ thể để triển khai các mục tiêu, ưu tiên về phát triển thể thao và sức khỏe cho người dân đã nêu trong Tầm nhìn Cộng đồng ASEAN 2045, qua đó mở ra giai đoạn hợp tác mới, sâu sắc hơn, hiệu quả hơn và có tầm ảnh hưởng thực chất đến đời sống, sức khỏe người dân ASEAN.

"Chủ đề của Hội nghị lần này là: "Định hướng thể thao góp phần phát triển bền vững", thể hiện tư duy tiến bộ và tầm nhìn chiến lược của ASEAN, cũng như hưởng ứng chủ đề Bao trùm và bền vững của Năm Chủ tịch ASEAN 2025. Bền vững không chỉ là phát triển kinh tế, mà còn là phát triển con người, phát triển cộng đồng, phát triển xã hội hài hòa với thiên nhiên; và thể thao hơn bao giờ hết chính là con đường để hiện thực hóa mục tiêu ấy."

(Phó Thủ tướng MAI VĂN CHÍNH)

"Chủ đề của Hội nghị lần này là: "Định hướng thể thao góp phần phát triển bền vững", thể hiện tư duy tiến bộ và tầm nhìn chiến lược của ASEAN, cũng như hưởng ứng chủ đề Bao trùm và bền vững của Năm Chủ tịch ASEAN 2025. Bền vững không chỉ là phát triển kinh tế, mà còn là phát triển con người, phát triển cộng đồng, phát triển xã hội hài hòa với thiên nhiên; và thể thao hơn bao giờ hết chính là con đường để hiện thực hóa mục tiêu ấy", Phó Thủ tướng phát biểu.

Vì một ASEAN năng động, bao trùm và có bản sắc

Phát biểu khai mạc Hội nghị, Bộ trưởng Bộ VHTTDL Nguyễn Văn Hùng nhấn mạnh, trải qua hơn nửa thế kỷ hình thành và phát triển, Cộng đồng ASEAN đã khẳng định vị thế là một khu vực đoàn kết, năng động sáng tạo, ứng phó linh hoạt trước những thách thức, khó khăn; nơi các quốc gia thành viên cùng nhau chung tay xây dựng một tương lai hòa bình, ổn định và phát triển bền vững.

Bộ trưởng cũng khẳng định, Việt Nam là thành viên tích cực của ASEAN. Chúng ta mong muốn cùng các quốc gia ASEAN gắn kết tinh thần thể thao, chia sẻ tầm nhìn và vun đắp hợp tác vì sự phát triển chung của khu vực. Việc tổ chức AMMS-8 mang một ý nghĩa đặc biệt sâu sắc. Đây là dịp để chúng ta củng cố tình đoàn kết, thống nhất nhận thức về vai trò của thể thao trong phát triển xã hội và con người; là dấu mốc mở ra một giai đoạn hợp tác mới của thể thao khu vực trong bối cảnh ASEAN đang hướng tới Chiến lược hợp tác ASEAN giai đoạn 2026-2030, định hướng cho Tầm nhìn Cộng đồng ASEAN 2045; mở rộng kết nối thể thao với các lĩnh vực văn hóa, du lịch, giáo dục và sáng tạo, tạo động lực mới cho sự phát triển bền vững và gắn kết cộng đồng.

Việt Nam cam kết sẽ kết hợp chặt chẽ, hợp tác một cách đầy đủ, trách nhiệm và đồng hành cùng các quốc gia thành viên và các đối tác, để triển khai hiệu quả các chương trình, sáng kiến chung, góp phần đưa thể thao ASEAN phát triển toàn diện, bền vững và có bản sắc riêng.

"Trên tinh thần hợp tác, hữu nghị và với trách nhiệm cao, tôi tin tưởng rằng AMMS-8 sẽ đạt được nhiều kết quả thiết thực, chúng ta sẽ thông qua báo cáo tiến độ thực hiện các văn kiện trong nhiệm kỳ Việt Nam là Chủ tịch, thông qua Báo cáo cuối cùng Tổng kết Kế hoạch công tác ASEAN về Thể thao giai đoạn 2021-2025; chúng ta cùng khẳng định một tầm nhìn chung: Thể thao ASEAN không chỉ là biểu tượng của sức mạnh thể chất, mà còn là sợi dây gắn kết tâm hồn, nuôi dưỡng tinh thần hòa bình, hiểu biết và thịnh vượng bền vững cho khu vực", Bộ trưởng phát biểu.

Diễn ra trong 2 ngày 16-17.10, AMMS-8 do Việt Nam chủ trì tổ chức bế mạc vào hôm nay và được kỳ vọng sẽ đưa ra được nhiều định hướng quan trọng cho sự phát triển của thể thao khu vực trong thời gian tới. ■

Bốn ưu tiên trọng tâm cho giai đoạn 2026-2030

Ngay sau phiên khai mạc, dưới sự chủ trì của Bộ trưởng Bộ VHTTDL Nguyễn Văn Hùng, Hội nghị Bộ trưởng ASEAN về Thể thao lần thứ 8 đã họp phiên đầu tiên.

Tại Hội nghị, thay mặt đoàn Việt Nam, Thứ trưởng Bộ VHTTDL Hoàng Đạo Cương đã trình bày Báo cáo tổng hợp kết quả Hội nghị quan chức cấp cao ASEAN về Thể thao lần thứ 16 (SOMS-16) và các sáng kiến mới. Trong đó nêu rõ: Việt Nam đã hoàn tất dự thảo Biên bản ghi nhớ ASEAN - FIFA về phát triển bóng đá và liêm chính thể thao, dự kiến ký tại Hội nghị cấp cao ASEAN lần thứ 47 tại Malaysia vào tháng 10.2025. Biên bản ghi nhớ ASEAN - WADA về chống doping cũng đã được các nước thông qua, hướng tới nâng cao năng lực tuân thủ và chuẩn hóa quy trình kiểm soát doping trong khu vực. Về định hướng 2026-2030, Thứ trưởng Hoàng Đạo Cương đề xuất 4 ưu tiên trọng tâm: Đổi mới sáng tạo trong đào tạo huấn luyện viên và vận động viên; ứng dụng chuyển đổi số trong quản lý và tổ chức sự kiện thể thao; thúc đẩy thể thao bền vững và thân thiện môi trường; tăng cường vai trò của thể thao trong xây dựng cộng đồng ASEAN đoàn kết, hòa bình và thịnh vượng.

Cũng tại Hội nghị, bà Lê Thị Hoàng Yến, Phó Cục trưởng Cục Thể dục thể thao Việt Nam báo cáo kết quả Hội nghị quan chức cấp cao ASEAN về thể thao lần thứ 15 và thứ 16. Theo đó, giai đoạn 2021-2025, các nước ASEAN đã hoàn thành khoảng 94% mục tiêu Kế hoạch hành động về Thể thao bao gồm: Phát triển thể thao cộng đồng, thể thao học đường, thể thao cho người khuyết tật và nâng cao năng lực quản lý, đào tạo. Các Chương trình hợp tác được triển khai hiệu quả nhờ sự hỗ trợ của các đối tác đối thoại như: Trung Quốc, Nhật Bản, Hàn Quốc, FIFA, WADA và nhiều tổ chức quốc tế khác. **S.V**

ĐỘI TUYỂN VIỆT NAM:

Tiếp tục cải thiện khâu dứt điểm

● **VĨNH HY**

Dù đã có "thu hoạch" tối đa về điểm số, nhưng những gì mà đội tuyển Việt Nam thể hiện trong 2 trận thắng trước đội tuyển Nepal vẫn khiến người hâm mộ và giới chuyên môn lo lắng. "Những chiến binh sao vàng" vẫn thể hiện được tinh thần chiến đấu cao, song còn nhiều vấn đề trong lối chơi buộc các cầu thủ và Ban huấn luyện phải thay đổi, cải thiện nếu muốn hoàn thành mục tiêu lọt vào VCK Asian Cup 2027.

Tỷ lệ chuyển hóa thấp

Chiến thắng tối thiểu trước Nepal, giúp đội tuyển Việt Nam có thêm 3 điểm quan trọng để nuôi hy vọng cạnh tranh ngôi đầu bảng F với Malaysia. Nhưng trận thắng vất vả này tiếp tục phơi bày một vấn đề nan giải, đó là khả năng dứt điểm kém của các cầu thủ. Trước một đối thủ bị đánh giá yếu hơn rất nhiều, "Những chiến binh sao vàng" tạo ra hàng loạt cơ hội ăn bàn mười mươi, nhưng chỉ có thể giành chiến thắng nhờ… pha phản lưới nhà của hậu vệ Nepal. Điều đáng lo hơn là tâm lý cầu thủ bị ảnh hưởng bởi sự "khát bàn thắng". Nhiều tình huống cho thấy, các chân sút Việt Nam có xu hướng xử lý vội vàng, thiếu sự bình tĩnh và lựa chọn tối ưu. Một vài cơ hội ngon ăn bị bỏ lỡ chỉ vì cú sút quá hiền, hoặc dứt điểm thiếu chính xác ở khoảng cách gần.

Thống kê cho thấy, đội tuyển Việt Nam tạo được 19 cú sút cả trận (cao gần gấp 10 đối thủ), trong đó có 10 lần trúng đích nhưng không ghi được bàn nào. Đáng chú ý, Tiến Linh, Thanh Nhàn và Đình Bắc mỗi người sút trúng cột dọc một lần, Văn Vĩ hai lần có cơ hội ngon ăn trong vòng cấm nhưng đều dứt điểm ra ngoài, còn Đức Chiến, Gia Hưng cũng có cơ hội cuối trận nhưng không tận dụng được.

Có thể sân trơn, bóng ướt do cơn mưa lớn trước trận ảnh hưởng đến chất lượng chuyên môn nhưng đây chỉ là một phần của vấn đề. Việc thi đấu trên sân nhà, tạo được thế trận vượt trội và rất nhiều cơ hội ngon ăn như thế mà các cầu thủ không thể có nổi 1 bàn thì đó thực sự là vấn đề. Ở trận lượt đi cách đó 5 ngày, đội tuyển Việt Nam kiểm soát bóng trên 70%, tung ra 24 cú dứt điểm nhưng chỉ ghi được 3 bàn thắng, trong đó 2 bàn đến khi đối phương chơi thiếu người ở hiệp 2. Điều đáng nói là khi có bàn thắng thứ ba vào giữa hiệp 2, các cầu thủ chủ nhà thi đấu 2/3 sân, có đến 4 tiền đạo là Tiến Linh, Thanh Nhàn, Gia Hưng và Đình Bắc, tạo sức ép khủng khiếp lên khung thành đối phương nhưng bất lực trong việc ghi bàn.

Trong 9 bàn ghi được từ 4 trận đấu ở Vòng loại cuối Asian Cup 2027 của đội tuyển Việt Nam thì có đến 4 bàn từ các cầu thủ hàng phòng ngự, trong đó Văn Vĩ - một hậu vệ cánh, đang là cầu thủ ghi bàn nhiều nhất (3 bàn). Tiến Linh - người được HLV Kim Sang-sik đánh giá là tiền đạo mục tiêu số 1 của đội mới chỉ ghi được 1 bàn, Hai Long cũng có thành tích tương tự, trong khi Tuấn Hải chưa ghi được bàn nào. Những cầu thủ ghi bàn còn lại là Quang Hải, Ngọc Quang - không thể góp mặt ở đợt tập trung này và Xuân Mạnh - một trung vệ.

Sau trận lượt về với Nepal, HLV Kim Sang-sik đã thẳng thắn thừa nhận vấn đề này của đội. Chiến lược gia người Hàn Quốc khẳng định, đội sẽ tiếp tục hoàn thiện khâu dứt điểm và thử nghiệm thêm nhân sự cho các vị trí còn thiếu: "Sau trận đấu lượt đi với Nepal, chúng tôi đã tập trung cải thiện khả năng tận dụng cơ hội và xử lý ở 1/3 sân cuối. Ở đợt tập trung tới, tôi sẽ tiếp tục tìm cách giúp cầu thủ dứt điểm hiệu quả hơn, đồng thời xem xét bổ sung thêm nhân tố cho các vị trí cần thiết".

Đội tuyển Việt Nam cần cải thiện hơn nữa khâu dứt điểm

Các cầu thủ trẻ cần thể hiện tốt hơn

HLV Kim Sang-sik đã gọi 8 gương mặt trẻ thuộc lứa U23 để đá 2 trận với Nepal gồm: Trần Trung Kiên, Khuất Văn Khang, Nguyễn Hiểu Minh, Nguyễn Xuân Bắc, Nguyễn Thanh Nhàn, Nguyễn Phi Hoàng, Nguyễn Nhật Minh và Nguyễn Đình Bắc. Sự góp mặt của nhóm cầu thủ trẻ này đã mang đến làn gió mới và thêm nhiều phương án chiến thuật cho đội, qua đó giúp họ có sự chuẩn bị tốt hơn cho SEA Games 33 và VCK U23 châu Á 2026. Trận lượt đi trên sân Gò Đậu, HLV Kim Sang-sik đưa Gia Hưng, Đình Bắc và Thanh Nhàn vào sân trong hiệp 2. Ở trận lượt về, ông Kim để Trung Kiên, Thanh Nhàn và Hiểu Minh xuất phát ngay từ đầu, sau đó đưa Gia Hưng và Văn Khang vào sân trong hiệp 2. Như vậy, chỉ có Xuân Bắc, Phi Hoàng và Nhật Minh là chưa được ra sân.

Điểm chung của các cầu thủ khi được vào sân đó là luôn thi đấu hết mình, cho thấy sự nhiệt huyết của tuổi trẻ, cố gắng hòa nhập tốt với những đàn anh và nỗ lực ghi điểm với Ban huấn luyện. Dù vậy, cũng phải thẳng thắn thừa nhận rằng, không một cầu thủ U23 nào để lại dấu ấn đậm nét trong 2 trận qua. Có nhiều lý do như khả năng hòa nhập, thời gian thi đấu trên sân và cũng có thể là chiến thuật. Đá với một đối thủ yếu như Nepal là cơ hội rất tốt cho các cầu thủ trẻ thể hiện. Rất ít cơ hội như thế này tại ĐTQG, nhưng dường như các cầu thủ U23 chưa nắm bắt thật tốt. "Tôi hài lòng với tinh thần và sự nỗ lực của các cầu thủ trẻ, nhưng họ vẫn cần thêm thời gian để trưởng thành. Mỗi trận đấu ở cấp độ đội tuyển quốc gia là một bài học lớn", HLV Kim Sang-sik bày tỏ.

Việc HLV Kim Sang-sik tạo cơ hội cho lứa U23 lên tuyển là hướng đi đúng đắn trong quá trình chuyển giao thế hệ. Đây là thời điểm vàng để những tài năng trẻ rèn giữa bản lĩnh, học hỏi từ các đàn anh. Tuy nhiên, cơ hội chỉ thực sự có ý nghĩa khi họ biết cách nắm bắt, thể hiện sự khác biệt bằng phong độ và thái độ chuyên nghiệp. Với lứa cầu thủ trẻ U23, đây không chỉ là trải nghiệm quý giá, mà còn là bài kiểm tra về bản lĩnh và khát vọng cống hiến. Họ cần thể hiện nhiều hơn nữa để không chỉ là "người thay thế tương lai", mà trở thành nhân tố hiện tại giúp đội tuyển Việt Nam hướng tới tấm vé dự VCK Asian Cup 2027 bằng niềm tin và sức trẻ.■

Tín hiệu tích cực từ một tài năng trẻ

Khi được *The Guardian* đưa vào danh sách "Top 60 tài năng trẻ bóng đá thế giới năm 2025", tiền đạo Trần Gia Bảo của bóng đá Việt Nam đã nhận được sự chú ý đáng kể từ truyền thông quốc tế. Tuy nhiên, đằng sau vinh dự ấy, con đường phía trước của cầu thủ 16 tuổi này vẫn còn dài và cần được nhìn nhận với sự tỉnh táo, thay vì quá nhiều kỳ vọng sớm.

Gia Bảo nổi bật khi trở thành cầu thủ trẻ nhất vừa ra sân, vừa ghi bàn tại V-League, dấu mốc đáng nhớ đối với bất kỳ cầu thủ nào. Phong cách thi đấu linh hoạt, có thể đá tiền đạo trung tâm hoặc hộ công, cùng khả năng xử lý bóng gọn gàng, đã giúp anh sớm gây chú ý. Nhà báo John Duerden, người nhiều năm theo dõi bóng đá châu Á, khi đưa tên Gia Bảo vào danh sách của *The Guardian* đã nhận xét anh là "một tiền đạo đa năng, gây ấn tượng cả trong cách chơi lẫn tác phong".

Ở độ tuổi 16, việc duy trì được phong độ ổn định, thích nghi với môi trường bóng đá chuyên nghiệp và giữ được tinh thần học hỏi mới là điều quan trọng hơn những danh hiệu hay lời khen. Bởi thực tế, không ít tài năng trẻ từng sớm vụt sáng rồi chững lại khi đối diện với áp lực của sự nổi tiếng.

Việc lọt vào danh sách "Top 60 thần đồng bóng đá thế giới" không phải là sự khẳng định về đẳng cấp, mà là một sự ghi nhận tiềm năng. Gia Bảo là cầu thủ duy nhất của Việt Nam có mặt trong danh sách này năm nay - điều đó cho thấy, các quan sát viên quốc tế đang dần chú ý hơn đến bóng đá Đông Nam Á. Đối với cá nhân Gia Bảo, đây là cơ hội để học hỏi, tiếp xúc với sự quan tâm từ quốc tế, đồng thời là lời nhắc về trách nhiệm duy trì phong độ, kỷ luật và sự khiêm tốn trong quá trình phát triển.

Con đường từ "thần đồng" đến "cầu thủ giỏi" chưa bao giờ là thẳng. Để tiến xa hơn, Gia Bảo cần được định hướng đúng, tiếp tục thi đấu trong môi trường phù hợp, được rèn luyện về thể lực, chiến thuật và khả năng thích nghi tâm lý. Những nền tảng đó sẽ quyết định anh có thể vươn tầm châu lục hay không.

Các chuyên gia trong nước cũng cho rằng, điều quan trọng nhất lúc này là bảo vệ sự phát triển tự nhiên của cầu thủ trẻ, tránh áp lực truyền thông quá sớm. Họ cần thời gian để va vấp, để học, và để lớn - cả về chuyên môn lẫn nhân cách.

KHẢI HƯNG

● Tổng Biên tập: **NGUYỄN ANH VŨ**
● Phó Tổng Biên tập: **PHAN THANH NAM - NGUYỄN VĂN MƯỜI**
● **TÒA SOẠN - TRỊ SỰ VÀ PHÁT HÀNH:**
Số 33 ngõ 294/2 Kim Mã, phường Ngọc Hà, TP Hà Nội - ĐT: 024.37265564 - E.mail: baovanhoa@fpt.vn
● **GPXB:** Số 370/GP-BTTTT ngày 05/7/2016 của Bộ Thông tin và Truyền thông

● **VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM:**
170 Nguyễn Đình Chiểu, phường Xuân Hòa, TP.HCM - ĐT/FAX: 028. 38230890 - 39100922
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TỈNH KHÁNH HÒA:**
211 Thống Nhất, phường Tây Nha Trang, tỉnh Khánh Hòa; ĐT: 0258. 3825008
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TP ĐÀ NẴNG:**
12 Trương Hán Siêu, phường An Hải, TP Đà Nẵng - ĐT: 0236. 3897798

● **Chế bản:** Báo Văn Hóa
● **In tại:** Cty CP In Công đoàn Việt Nam

GIÁ: 5.000đ

Vòng xoáy căng thẳng thương mại Mỹ - Trung quay trở lại

HỒNG NHUNG

Căng thẳng thương mại giữa hai nền kinh tế lớn nhất thế giới hiện đang có tín hiệu quay trở lại và tác động trực tiếp đến thị trường tài chính toàn cầu.

Tàu neo đậu tại bến container của cảng Thanh Đảo, tỉnh Sơn Đông, miền đông Trung Quốc tháng 10.2025
Ảnh: AFP/GETTY IMAGES

Kể từ tuần trước, căng thẳng thương mại giữa Mỹ và Trung Quốc đã có tín hiệu bước vào "vòng xoáy mới". Sau khi Trung Quốc tuyên bố mở rộng việc kiểm soát xuất khẩu đất hiếm, Tổng thống Mỹ Donald Trump lên tiếng sẽ tăng thuế đối với hàng hóa của Bắc Kinh lên ba con số, với mức thuế bổ sung 100% đối với hàng hóa của nước này, dự kiến sẽ có hiệu lực từ ngày 1.11.

Không chỉ dừng lại ở đó, căng thẳng tiếp tục leo thang vào ngày 14.10 khi Mỹ và Trung Quốc bắt đầu áp dụng thu phí cảng đối với các công ty vận tải biển, biến vận chuyển hàng hóa từ đồ chơi đến dầu thô thành "chiến trường mới". Như kế hoạch được công bố từ đầu năm, từ ngày 14.10 Mỹ chính thức thu phí cảng tàu do Trung Quốc sở hữu và vận hành, với mục tiêu "đảm bảo cạnh tranh công bằng" và thúc đẩy ngành đóng tàu của nước này. Ngay sau khi Washington triển khai kế hoạch, Bắc Kinh cũng đáp trả bằng việc thu phí cảng đặc biệt đối với tàu thuyền do Mỹ sở hữu, đóng và vận hành vào nước này.

Khác với các loại phí dịch vụ thông thường ở cảng, vốn được thu theo quy định lâu nay, loại phí mà Mỹ và Trung Quốc áp dụng từ ngày 14.10 là khoản đặc biệt. Vì vậy, lộ trình áp dụng và mức phí hai bên đưa ra gần như tương đương. Từ vấn đề đất hiếm đến phí cảng, hai nền kinh tế lớn nhất thế giới dường như đã bước vào vòng xoáy căng thẳng mới, đe dọa chuỗi cung ứng toàn cầu, tác động trực tiếp đến ngành vận tải toàn cầu.

Phản ứng ngay lập tức của thị trường trước các đòn thuế quan mới giữa Mỹ và Trung Quốc đã trở nên rõ rệt. Ngay sau khi Mỹ công bố mức thuế bổ sung với Trung Quốc, chứng khoán phố Wall đã trải qua phiên giao dịch tồi tệ nhất trong 6 tháng, với chỉ số công nghiệp Dow Jones sụt gần 900 điểm và thổi bay khoảng 2.000 tỉ USD giá trị vốn hóa thị trường. Thị trường hàng hóa trong tuần qua cũng đồng loạt giảm giá. Giá dầu đã rơi xuống mức thấp nhất trong 5 tháng qua, một phản ứng mạnh mẽ của các quỹ đầu tư trước nguy cơ nhu cầu suy yếu vì căng thẳng thương mại giữa hai nền kinh tế lớn nhất thế giới.

Tình trạng này đang đe dọa một trong những đợt tăng giá mạnh mẽ nhất trên thị trường chứng khoán toàn cầu trong năm nay. "Sự đáp trả qua lại có thể tác động tiêu cực lên các nhà xuất khẩu, nhà sản xuất và người tiêu dùng của cả Mỹ và Trung Quốc vào thời điểm thương mại toàn cầu đang chịu áp lực lớn", ông Joe Kramek, Chủ tịch tổ chức phi lợi nhuận vận tải biển World Shipping Council nhận định.

Tín hiệu căng thẳng thương mại mới, xảy ra trước thềm cuộc gặp thượng đỉnh giữa Tổng thống Mỹ Donald Trump và Chủ tịch Trung Quốc Tập Cận Bình tại Diễn đàn Hợp tác kinh tế châu Á - Thái Bình Dương (APEC) ở Hàn Quốc vào cuối tháng 10. Vì vậy, Hàn Quốc, nơi diễn ra thượng đỉnh, có lẽ sẽ trở thành tâm điểm định hình lại cục diện thương mại toàn cầu ở bối cảnh hiện tại.

Giới quan sát đang đưa ra các kịch bản khả thi nhất, kỳ vọng hạ nhiệt căng thẳng hai bên trong cuộc họp thượng đỉnh Mỹ - Trung. Trong khi đó, một số ý kiến khác lại cho rằng sẽ không tránh khỏi khả năng tái áp đặt các mức thuế cao lên tới 145% từ Mỹ và 125% từ Trung Quốc. "Thượng đỉnh Seoul sẽ là cuộc thảo luận về thương mại và là phép thử về mức độ sẵn sàng quản lý cạnh tranh của hai siêu cường, đặc biệt trong bối cảnh các ngành công nghệ chiến lược đang trở thành chiến trường mới", chuyên gia kinh tế quốc tế Eswar Prasad (Đại học Cornell) nhận định.

Liệu thượng đỉnh Mỹ - Trung có trở thành "điểm hẹn" để giải quyết những bất đồng hiện tại hay đối mặt với vòng xoáy thương mại căng thẳng mới trong thời gian tới? Ở bối cảnh hiện tại, giới quan sát vẫn đánh giá cao cuộc gặp thượng đỉnh này vào cuối tháng 10. Hầu hết các ý kiến đều cho rằng cuộc gặp không chỉ là một sự kiện ngoại giao song phương, mà còn là bước ngoặt mới định hình thương mại toàn cầu. Bởi vốn dĩ, từ trước đến nay, đàm phán luôn được xem là kịch bản khả thi nhất trong bối cảnh thế giới còn tồn tại những rủi ro về kinh tế, an ninh và chuỗi cung ứng. ■

CÂU CHUYỆN VĂN HÓA

Văn hóa, truyền thông và bảo vệ quyền con người

THANH HÀ

Ngày 14.10 vừa qua, tại trụ sở Liên Hợp Quốc, Đại hội đồng Liên Hợp Quốc đã bầu các thành viên Hội đồng Nhân quyền Liên Hợp Quốc nhiệm kỳ 2026-2028, trong đó Việt Nam một lần nữa ghi dấu ấn tại diễn đàn quốc tế khi tái đắc cử vào vị trí này. Kết quả này không chỉ thể hiện sự tín nhiệm cao của cộng đồng quốc tế mà còn là minh chứng rõ ràng cho những nỗ lực và cam kết của Việt Nam trong việc thúc đẩy, bảo vệ quyền con người, vì con người.

Trong cuộc bầu chọn tại Đại hội đồng Liên Hợp Quốc, với 180 phiếu ủng hộ, Việt Nam nhận được số phiếu tín nhiệm cao nhất trong Nhóm châu Á - Thái Bình Dương. Kết quả này cho thấy Việt Nam tiếp tục được nhìn nhận là một quốc gia có tiếng nói trách nhiệm, ngày càng chủ động, tích cực trong Liên Hợp Quốc, đặc biệt trong việc thúc đẩy chủ nghĩa đa phương, hợp tác vì con người và phát triển bền vững.

Trong những năm qua, Việt Nam đã đạt được nhiều thành tựu quan trọng đảm bảo quyền con người, từ việc hoàn thiện hệ thống pháp luật, phù hợp với các công ước quốc tế, cam kết mạnh mẽ trong các lĩnh vực như quyền trẻ em, bình đẳng giới, quyền tiếp cận y tế, giáo dục... Việt Nam tích cực đối thoại, chia sẻ kinh nghiệm đóng góp sáng kiến trong khuôn khổ Hội đồng nhân quyền, góp phần xây dựng một diễn đàn nhân quyền công bằng, khách quan và mang tính xây dựng.

Trong nhiều thành tựu về quyền con người Việt Nam đạt được, lĩnh vực văn hóa và thông tin đã ghi nhiều dấu ấn đặc biệt.

Sự phát triển mạnh mẽ của báo chí, truyền thông và không gian mạng đã tạo điều kiện để người dân thực hiện quyền tiếp cận thông tin, phản biện và tham gia vào các vấn đề công. Việt Nam hiện có hơn 70% dân số sử dụng Internet, là một trong những nước có tỷ lệ người dân tương tác trên mạng xã hội cao trong khu vực. Báo chí cách mạng Việt Nam đóng vai trò hết sức quan trọng trong việc bảo vệ, bảo đảm và thúc đẩy quyền con người thông qua các phương thức như: Truyền thông và định hướng dư luận về quyền con người. Đây là diễn đàn tự do ngôn luận của người dân; cung cấp và bảo đảm quyền tiếp cận thông tin; phát hiện, lên án các hành vi vi phạm quyền con người; nêu gương các điển hình trong đấu tranh bảo vệ quyền con người; đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch trên lĩnh vực quyền con người…

Trong lĩnh vực văn hóa, các chính sách bảo tồn và phát huy giá trị văn hóa truyền thống gắn với sáng tạo hiện đại đã giúp nâng cao đời sống tinh thần của người dân. Nhiều danh nhân văn hóa Việt Nam như Nguyễn Trãi, Hồ Chí Minh, Nguyễn Du, Chu Văn An, Hồ Xuân Hương, Nguyễn Đình Chiểu đã được UNESCO vinh danh. Đồng thời, việc UNESCO liên tiếp vinh danh các di sản vật thể và phi vật thể của Việt Nam như: Nhã nhạc cung đình Huế, Không gian văn hóa cồng chiêng Tây Nguyên… hay gần đây là việc Hà Nội, Hội An, Đà Lạt được công nhận là Thành phố Sáng tạo đã khẳng định nỗ lực của Đảng và Nhà nước ta trong việc bảo đảm quyền tham gia và hưởng thụ đời sống văn hóa cho người dân.

Việt Nam là quốc gia đi đầu trong việc đề xuất đưa văn hóa vào các Mục tiêu Phát triển Bền vững (SDG) và đề xuất một mục tiêu phát triển riêng cho văn hóa trong Chương trình nghị sự toàn cầu sau năm 2030. Năm 2024 đánh dấu lần đầu tiên Việt Nam cùng lúc đảm nhiệm cương vị tại 6 cơ chế điều hành then chốt của UNESCO, thể hiện sự tin cậy của bạn bè quốc tế, uy tín, vị thế của đất nước và đóng góp tích cực, trách nhiệm của Việt Nam cho công việc chung của tổ chức. Trong những năm qua, mối quan hệ Việt Nam với UNESCO tiếp tục được củng cố, với 4 chuyến thăm của lãnh đạo cấp cao UNESCO sang Việt Nam, đặc biệt chuyến thăm lịch sử của Tổng Bí thư Tô Lâm tới Trụ sở UNESCO vào tháng 10.2024 đã đưa mối quan hệ trở thành hình mẫu về hợp tác sâu rộng, thực chất và hiệu quả, tranh thủ tri thức, nguồn lực của UNESCO cho phát triển bền vững đất nước. Trên các diễn đàn quốc tế cũng như trong các lần hội kiến với các nhà lãnh đạo Việt Nam. Tổng Giám đốc UNESCO đều khẳng định Việt Nam là một hình mẫu hợp tác "toàn diện, thực chất, hiệu quả" với UNESCO và nhấn mạnh, Việt Nam là một trong những thành viên tích cực nhất của tổ chức.

Tái đắc cử vào Hội đồng Nhân quyền là một bước tiến quan trọng trong hành trình khẳng định uy tín và vị thế quốc tế của Việt Nam. Tại các cơ chế đa phương, Việt Nam ngày càng được nhìn nhận là một thành viên tích cực, đáng tin cậy, có tiếng nói xây dựng cộng đồng quốc tế, vì một thế giới phát triển bao trùm, công bằng và nhân văn. Trong thành tựu chung đó có sự đóng góp đáng tự hào của văn hóa và thông tin, truyền thông. ■